

s. 10-11

WÓŚP zagra dla nas już 30 raz

Dopłaty do ogrzewania i dla przedsiębiorców – sprawdź szczegóły /s. 4

Ulica Pomorska zostanie wyremontowana i będzie w końcu gładka jak stół /s. 7

Engler organ resumes playing /s. 18

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

w tym niepewnym czasie kolejnych covidowych obostrzeń i granicznych napięć, chciałbym podzielić się z Państwem dwoma wydarzeniami dającymi nadzieję.

Pierwsze od 30 lat obserwujemy wszyscy – to Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Jestem pod nieustannym wrażeniem najniezwyklejszego zespołu muzycznego, jaki udało się (i co roku udaje na nowo) Orkiestrze zebrać. Myślę o rzeszach ludzi, którzy sami często w niełatwej sytuacji, potrafią zebrać się, by pomóc słabszym od siebie. Ubiegły – także przecież covidowy finał – zbudował mnie spotkaniami z Państwem na wrocławskim Rynku i w okalających go uliczkach. Spotkaniami pełnymi

uśmiechu i otwartości, spotkaniami przywracającymi wiarę w ludzi, spotkaniami dającymi nadzieję. Jestem przekonany, że w tym roku Orkiestra zagra równie pięknie. A mnie spotkają Państwo – jak zawsze – właśnie na wrocławskim Rynku, gdzie dołączę do wolontariuszy WOŚP.

A skoro pozostajemy w klimatach orkiestrowo-muzycznych, oto drugie dające nadzieję wydarzenie: zakończenie pięknego, unikalnego na skalę światową wrocławskiego projektu, odbudowy organów Michaela Englera w bazylice mniejszej pw. św. Elżbiety, strawionych pożarem w czerwcu 1976 roku. Dla mnie to pewien symbol – podniesienia się ze zniszczeń nieopanowanego żywiołu. Decyzję o rozpoczęciu tego dzieła podjęto w roku

2011, przetarg udało się rozstrzygnąć w roku 2018, i organy, dziedzictwo kulturowe Wrocławia, zwane niegdyś Głosem Śląska, na nowo wypełniły lukę we wnętrzu świątyni. Transmisję z uroczystości otwarcia będą mogli Państwo śledzić na stronie www.wroclaw.pl, a gdy tylko ustanie kolejna fala pandemii, wierzę, że spotkamy się tam na niejednym koncercie i posłuchamy organów wspólnie na żywo.

Oby jak najszybciej...

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

Pogoda

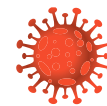
Rozstawiła na całą Polskę wrocławskie tramwaje, teraz dostała swój

„Mkną po szynach niebieskie tramwaje przez wrocławskich ulic sto...” – tak śpiewała Maria Koterbska (1924–2021), a teraz po Wrocławiu będzie mknął tramwaj jej imienia. Niebieski Moderus Gamma 2 otrzymał jej imię w rocznicę śmierci artystki 18.01. Będzie jeździł na linii 17. Syn artystki, aktor Roman Frankl, przypomniał okoliczności, w jakich powstała „Wrocławska piosenka”. – Jerzy Harald skomponował ją w 3 godz. w pociągu relacji Katowice – Wrocław w drodze na koncert w Hali Ludowej. Mama zaśpiewała ją tego samego dnia wieczorem. Sukces był wielki, ludzie krzyczyli „bis, bis” – opowiadał. Podczas uroczystości w Zajezdni Borek utworzy z repertuaru Marii Koterbskiej, w tym legendarną „Wrocławską piosenkę”, zaśpiewał chór „Akcent” z SP 72 przy ul. Trwałej.

Aktualności

Nowe obostrzenia w piątej fali COVID-19

Darmowe testy, zalecenie pracy zdalnej, 7-dniowa kwarantanna i przejście na naukę zdalną uczniów klas 5-8 oraz szkół ponadpodstawowych. Takie zmiany wprowadził rząd w związku z rosnącą liczbą zakażeń na COVID-19. W środę 26 stycznia padł kolejny rekord – 53 420 nowych i potwierdzonych przypadków zachorowań na koronawirusa.

Piąta fala nabiera rozpędu. Ministerstwo Zdrowia poinformowało 26 stycznia, że ostatniej doby w szpitalach potwierdzono 276 zgonów pacjentów z COVID-19. Wykonano blisko 173,5 tys. testów – najwięcej od początku pandemii.

Nowe zalecenia

Rząd wprowadził kolejne rozwiązania w walce z koronawirusem:

- od 25 stycznia krótszy okres przebywania na kwarantannie – 7 dni,
- od 27 stycznia darmowe testy na COVID-19 w aptekach,
- administracja państwowa jak najszybciej w trybie pracy zdalnej. Apel także do przedsiębiorców, by wprowadzili taką formę pracy,
- dodatkowe łóżka covidowe. Władze rządowe zakładają, że w ciągu 7-10 dni gwałtownie wzrośnie liczba chorych i nawet 1000 łóżek dziennie będą zajmować chorzy na COVID-19,

- minister edukacji poinformował, że resort podjął decyzję o ograniczeniu nauczania stacjonarnego. Od 27 stycznia w szkołach naukę stacjonarną kontynuować będą uczniowie klas 1-4 oraz uczniowie zerówek, a także dzieci z przedszkoli. Nato-

miast uczniowie klas 5-8 oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych wszystkich klas przechodzą na naukę zdalną do końca ferii zimowych, czyli do 27 lutego,

- każdy powyżej 60. roku życia, po pozytywnym teście, będzie

badany w ciągu 48 h (także w domu) przez lekarza pierwszego kontaktu.

Redakcja

➤ Rozmowa z epidemiologiem, czytaj na str. 9.

„Memoriał” z nagrodą Jeziorańskiego

Międzynarodowe Stowarzyszenie Historyczno-Oświatowe, Dobroczynne i Obrony Praw Człowieka „Memoriał”, walczące o pamięć o ofiarach represji radzieckich, otrzyma w tym roku Nagrodę Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

Tegorocznym nagrodzonym Polska jest niezwykle bliska. „Memoriał” prowadzi bowiem studia nad polskimi ofiarami represji, m.in. zbrodni katyńskiej. W tym

celu tworzy Indeks Represjonowanych, który jest dokumentacją losów obywateli polskich represjonowanych przez organa władzy sowieckiej w latach 1939-56.

Wyróżnienie zostanie wręczone podczas gali w ogrodach Ossolineum 4 czerwca. – To wsparcie przychodzi w trudnym dla nas czasie. Od 30 lat zajmujemy

się upamiętnianiem ofiar terroru radzieckiego i obroną praw człowieka na obszarze poradzieckim. Przez te wszystkie lata byliśmy i pozostajemy pewni, że to dla Rosji potrzebna i ważna sprawa – mówi Elena Żemkowa, dyrektor wykonawczy „Memoriału”. – Jesteśmy niezwykle zaszczytzeni, że możemy znaleźć się w gronie innych laureatów, którzy również myślą o państwie jak o dobru wspólnym – dodaje.

Nagroda Jana Nowaka-Jeziorańskiego przyznawana jest od 2004 r. i została ustanowiona przez Jana Nowaka-Jeziorańskiego, miasto Wrocław, Kolegium Europy Wschodniej, Uniwersytet Wrocławski oraz Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Stowarzyszenie to druga w historii organizacja, która otrzymała nagrodę Nowaka-Jeziorańskiego

Redakcja

Harmonogram SZCZEPICIObusa

SZCZEPICIObus to specjalny autobus MPK, w którym możesz zaszczepić się przeciw COVID-19. Nie musisz się rejestrować, weź tylko dowód osobisty i staw się na jednym z przystanków tego wyjątkowego pojazdu: 27.01 w godz. 11-16 w 3M przy ul. Kowalskiej, 28.01 w godz. 12.30-16 koło budynku DELTA WPT przy ul. Duńskiej 9, w weekend 29-30.01 w godz. 14-20 na placu Solnym.

Organy Englera – transmisje

Odbudowane organy w bazylice św. Elżbiety zabrzmiały po raz pierwszy 27.01. Zagra na nich Lorenzo Ghielmi, wybitny włoski organista. To wydarzenie będzie zamknięte. Koncert dla publiczności odbędzie się 28.01 o godz. 19. Oba wydarzenia będzie można oglądać online i w tv – 27.01 inaugurację na www.wroclaw.pl i kanale YouTube EWTN POLSKA (retransmisja w paśmie emisyjnym telewizji w sb. o godz. 15.30); 28.01 koncert na kanale YouTube EWTN POLSKA i w paśmie emisyjnym telewizji oraz na TV ECHO w sb. o godz. 12 (powtórkowo co 4 godziny).

Bon turystyczny ważny do 30.09

Rodziny, które nie wykorzystały jeszcze Polskiego Bonu Turystycznego, nie muszą się obawiać, że im przepadnie. Możliwość zapłacenia nim za usługi turystyczne przedłużono do końca września 2022. Bon jest rządowym wsparciem zarówno dla rodzin z dziećmi, jak i branży turystycznej w okresie kryzysu wywołanego pandemią COVID-19. To dokument elektroniczny, który umożliwia dopłatę do usług turystycznych w wysokości 500 zł na każde dziecko do 18 r.ż. W przypadku pytań można kontaktować się przez infolinię (22) 11 22 111. Działa całodobowo przez 7 dni w tygodniu.

Aktualności

Dopłaty do ogrzewania: sprawdź, czy ci się należy

Od stycznia 2022 r. podwyższeniu uległy progi dochodowe, które uprawniają do skorzystania z Lokalnego Programu Ośłonowego po likwidacji kopciucha. W związku z tym więcej mieszkańców Wrocławia będzie mogło otrzymać dopłaty do rachunków. Dodatkowo mogą skorzystać z uchwalonego przez Sejm dodatku ośłonowego.

Już ok. 850 osób otrzymało dopłaty do rachunków za ogrzewanie. W sumie w ramach LPO przekazano do tej pory ponad 500 tys. zł. Skorzystać z dopłat mogą osoby fizyczne mieszkające we Wrocławiu, które po 1 stycznia 2018 r. wymieniły piec węglowy na ekologiczne źródło ciepła: elektryczne, gazowe, miejskie lub olejowe.

Podwyższone progi dochodowe

Ostatnim czynnikiem jest kryterium dochodowe, które od stycznia 2022 r. uległo podwyższeniu – dopłatę otrzymamy, jeżeli dochód nie przekracza:

- 3 000 zł netto na osobę w rodzinie (wcześniej 2 640 zł);
- 4 268 zł netto w przypadku osób samotnie gospodarujących (wcześniej 3 855,50 zł).

– Od stycznia, kiedy ceny prądu i gazu drastycznie wzrosły, zauważamy bardzo duże zainteresowanie Lokalnym Programem Ośłonowym. Mieszkańcy z entuzjazmem przyjęli informację o zwiększeniu progów – wyjaśnia Agnieszka Rak, wrocławski doradca energetyczny.

Wysokość dopłat jest obliczana na podstawie dochodu oraz wielkości mieszkania czy rodzaju ogrzewania i wypłacana bezpośrednio na konto bankowe do-

Wymieniłeś piec?

Skorzystaj z dopłaty do ogrzewania

Od stycznia 2022 nowe progi dochodowe:

3 000 zł netto (wcześniej 2 640 zł)
na osobę w rodzinie

4 268 zł netto (wcześniej 3 855,50 zł)
dla osób gospodarujących samotnie

stawcy ciepła, energii lub gazu. Dopłata przyznawana jest na pół roku. Wnioski można składać w biurach oddziałów terenowych MOPS-u. Nabór trwa do 30 czerwca 2023 r., ale miasto planuje przedłużyć program o rok.

Sejmowy dodatek ośłonowy

Obok miejskiego Lokalnego Programu Ośłonowego, wrocławianie mogą także skorzystać z uchwalonego przez Sejm dodatku ośłonowego, który jest elementem tzw. tarczy antyinflacyjnej. Dodatek przysługuje osobom sa-

motnym o miesięcznych dochodach nieprzekraczających 2100 zł netto oraz rodzinom z dochodami 1500 zł na miesiąc na osobę.

Mieszkańcy, którzy korzystają z ekologicznych źródeł ciepła, mogą liczyć na świadczenie od 400 do 1150 zł. Dopłaty dostaną jednak także gospodarstwa ogrzewające dom węglem (posiadające np. kocioł na paliwo stałe, kominek, koźkę czy kuchnię węglową). Jeżeli jest to główne źródło ogrzewania i zostało wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynku (CEEB), wówczas takie gospodarstwo, w zależno-

ści od liczby osób wchodzących w jego skład, otrzyma od 500 do 1437,50 zł.

– Wrocławianie mogą – w pewnych przypadkach – skorzystać zarówno z dopłat w ramach Lokalnego Programu Ośłonowego, jak i z dodatku ośłonowego – mówi Łukasz Kocur z MOPS we Wrocławiu. – Zwracamy jednak uwagę, że wnioski składa się w różnych miejscach, w przypadku LPO m.in. w Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej,

w przypadku dodatku ośłonowego w Zespole Świadczeń przy ul. Namysłowskiej 8 (Centrum Biznesu Grafite) oraz w Dziale Wsparcia Mieszkańców przy ul. Hubskiej 30/32. Zachęcamy do podania we wniosku adresu e-mail, wówczas przysyłamy informację o przyznaniu dodatku na ten adres.

Wniosek można złożyć najpóźniej do 31 października 2022 r.

Bartosz Moch

Więcej informacji na www.zmienpiec.pl

Do 5 tysięcy zł dotacji dla małych przedsiębiorców

Mali i mikroprzedsiębiorcy z branży gastronomicznej, rozrywkowej i rekreacyjnej mogą ubiegać się o bezzwrotną dotację na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. Aby otrzymać pieniądze, należy do 15 kwietnia złożyć wniosek w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Od 1 stycznia do 15 kwietnia br. Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu prowadzi nabór wniosków w ramach rządowej Tarczy Antykryzysowej. Mali i mikroprzedsiębiorcy mogą skorzystać z dotacji do 5 tys. zł, która ma pokryć przynajmniej część bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej. O pomoc mogą starać się także ci mikroprzedsiębiorcy, którzy nie zatrudniają

i nigdy nie zatrudniali pracowników.

Pomoc obejmuje wyłącznie działalność oznaczoną kodami:

- 56.30.Z – przygotowywanie i podawanie napojów (podklasa ta obejmuje m.in. dyskoteki serwujące głównie napoje),
- 93.29.A – działalność pokojów zagadek, domów strachu,

miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni,

- 93.29.Z – pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna.

– Dotację można łączyć z innymi formami wsparcia ze środków publicznych. O dotację

może ubiegać się przedsiębiorca, który uzyskał już pomoc finansową w ramach rządowych Tarczy Antykryzysowych dla firm poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19. Należy tylko pamiętać o tym, że nie można przeznaczyć dwóch lub więcej rodzajów dofinansowania ze środków publicznych na pokrycie tych samych kosztów – mówi Maciej Saldacz z Powia-

towego Urzędu Pracy we Wrocławiu.

Wniosek należy składać wyłącznie w formie elektronicznej poprzez platformę praca.gov.pl do Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu. Załączniki są do pobrania na stronie l.wroclaw.pl/dotacja.

Jarek Ratajczak

Wrocław rozmawia

3 pomocne wskazówki na zwycięski projekt WBO

W tydzień zgłoszono już 89 pomysłów do realizacji z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2022. Spokojnie, do 14.02 jest jeszcze czas, by złożyć własny projekt. Podpowiadamy, co powinien zawierać, żeby nie został odrzucony w przedbiegach i miał jak największą szansę na sukces.

1. Projekty muszą być realizowane na terenach, do których gmina ma tytuł prawny. Żeby to sprawdzić, zajrzyj na geoportal.wroclaw.pl i wybierz ikonę „Mapa własności”.

Działki będące własnością gminy i te w zarządzie lub użytkowaniu nadają się do tego, by realizować na nich projekty WBO. Dlaczego? Pozwoli to na uniknięcie sytuacji, kiedy właściciel terenu udostępni go na czas realizacji inwestycji, a następnie ogrodzi płotem i zacznie pobierać opłaty za wstęp. Z tego względu inwestycje WBO mogą powstawać tylko na działkach, do których miasto ma tytuł prawny.

2. Przyroda jest bezcenna – oszczędź siedliska i tereny dzikie. Dzika przyroda to jeden z najcenniejszych zasobów. Planując osiedlową inwestycję, staraj się nie ingerować w miejsca dzikie i cenne przyrodniczo. Nie wybieraj tych, w których najpierw trzeba by wyciąć drzewa. – Drzewom w mieście coraz bar-

Litery na bulwarze Kaczyńskich to nie tylko dekoracja, ale także np. miejsce relaksu (WBO 2015)

dziej brakuje miejsca, a ich korzeniom dostęp do wody – tłumaczy Ewa Domańska, architekt krajobrazu i liderka projektu WBO z 2020 r. – Nowy chodnik, utwardzony plac czy kolejne latarnie to konieczność wprowadzenia ciężkiego sprzętu i często praca w korzeniach rosnących drzew. Każde

dorosłe drzewo w centrum miasta jest obecnie bezcenne. Prawdopodobnie tak dużych drzew kolejne pokolenia nie będą już mogły podziwiać – uważa.

Inwestycje na terenach zielonych mogą także powodować przerywanie korytarzy ekologicznych.

J a k z a t e m projektować osiedlowe inwestycje, by nie zaszkodzić wrocławskiej przyrodzie? Pomocny może okazać się specjalny poradnik przyrodniczy dla liderów WBO, przygotowany przez wrocławskie organizacje

pozarządowe (plik do pobrania na l.wroclaw.pl/wbo2022 w linku „WBO przyrodniczy poradnik dla liderów”). Zajrzyj też na [geoportal](http://geoportal.wroclaw.pl). Na mapie przyrodniczej znajdziesz obszary NATURA 2000: Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk i Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków.

3. Projekty bez barier, dostępne dla każdego.

Warunkiem formalnym w WBO jest zasada, że projekty muszą być zgodne z uniwersalnym projektowaniem. To taki sposób projektowania inwestycji, żeby była ona dostępna dla jak największej liczby ludzi, w tym np. osób z niepełnosprawnościami albo dla osób starszych. Projekty z definicji wykluczające część osób z możliwości korzystania z nich, nie będą mogły zostać poddane pod głosowanie.

Maciej Wołodko

Na co organizacje pożytku publicznego wydają 1 proc.

Według danych przedstawionych przez serwis ngo.pl w rozliczeniach 1 proc. za 2020 r. organizacje pożytku publicznego uzyskały 972,7 mln zł. To o 65 mln zł więcej niż rok wcześniej. Deklarację o odpisie 1 procenta podjęło w swoich PIT-ach ponad 15,3 mln osób.

Finansowe wsparcie uzyskało blisko 8,7 tysięcy instytucji. Niezagrożonym rekordzistą w skali Polski jest Fundacja Dzieciom „Zdążyć z pomocą”, na której konto trafiły ponad 194 mln zł.

Spośród zarejestrowanych we Wrocławiu organizacji pożytku publicznego najczęściej zgromadziła Fundacja Sensoria (ponad 12,6 mln zł), Fundacja „Na Ratunek Dzieciom z Chorobą Nowotworową”, działająca przy klinice hematologii dziecięcej Przylądek

Nadziei zebrała ponad 9 mln zł, zaś „Dobro Powraca – Fundacja na Rzecz Chorych na Stwardnienie Rozsiane” blisko 8,3 mln zł.

We Wrocławiu działa kilkaset organizacji pożytku publicznego. Te największe mają listę stałych, zamożnych donatorów i rozbudowaną promocję. Mniejsze organizacje zainteresowanie przyciągają korzystając z szyldu znanego partnera (instytucji, organizacji, firmy), przy którym funkcjonują.

Ważny jest cel działalności, np. wiernych ofiarodawców mają fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz zwierząt. Jest ich we Wrocławiu dużo, jak np. przy Zoo Wrocław Fundacja DODO czy Wrocławska Fundacja Dwa Plus Cztery, pomagająca w adopcji psów i kotów. Roczną deklarację podatkową wraz z celem odpisu 1 procenta na rzecz organizacji pożytku publicznego (wymagany KRS), należy złożyć do 2.05.

Redakcja Fundacja DODO prowadzi program ratowania lori kukanga

KONSULTACJE
SPOŁECZNE

POWIEDZ NAM, JAK...

SZCZEGÓŁY NA: www.wroclaw.pl/rozmawia

Komunikacja

K, 132 i 142 jadą inaczej od 29.01

Rozpoczyna się kolejny etap przebudowy fragmentu ul. Pomorskiej na skrzyżowaniu z ul. Cybulskiego. Od soboty planowane jest wprowadzenie zmiany tras linii autobusowych K, 132, 142 i kursów nocnej linii 257.

Autobusy linii K, 142 i 257, jadące od strony Rynku w kierunku Różanki, pojadą objazdem od mostu Uniwersyteckiego przez ulice: Drobnera, Łokietka, Chrobrego i pl. Powstańców Wlkp. do pl. Staszica z pominięciem przystanku „Pomorska” przy skrzyżowaniu ul. Pomorskiej i ul. Dubois. Przez ul. Drobnera i ul. Łokietka pojadą też pojazdy linii 132.

Przystanek przeniesiony

Przystanek „C.H.Korona” dla autobusów linii: 111, 118, 121, 128, 130, 131, 151, 904, 911, 914, 921 i 924, kursujących w kierunku pl. Kromera i pl. Grunwaldzkiego, na jeden dzień, 29.01 (sobota), ma zmienić lokalizację. Zostanie przeniesiony z buspasa ul. Krzywoustego do zatoki autobusowej przy głównej jezdni ul. Krzywoustego. W ten dzień będzie naprawiany wpust deszczowy na buspasie na ul. Krzywoustego na wysokości C.H. Korona. Pierwotnie prace miały zostać wykonane tydzień wcześniej, lecz zostały przesunięte z powodu złej pogody.

Tramwaje 8, 16 i 31 zmieniają trasę

Ale tylko na dwa dni: 29 i 30.01. Zmiana jest spowodowana naprawą i regulowaniem płyty w torowisku tramwajowym na ul. Hubskiej na wysokości ulicy św. Jerzego i sklepu Lidl. Tramwaje linii 8 i 16 powrócą na trasę do Tarnogaju, a tramwaje linii 31 na trasę do Gaju 31.01.

Na most Milenijny teraz bez utrudnień

Zmotoryzowani wrocławianie bez większych utrudnień wyjadą z Kozanowa i Maślic w kierunku Popowic, ale też wjadą na most Milenijny. Drogowcy zakończyli budowę torowiska na skrzyżowaniu Popowickiej z Milenijną. I zabierają się za dwa inne.

Ostatnie prace wykończeniowe na skrzyżowaniu ulicy Popowickiej z ulicą Milenijną we Wrocławiu

Budowa nowego torowiska to część inwestycji tramwaju na Kozanów przez Popowice. Teraz drogowcy wchodzi na skrzyżowanie Popowickiej z Wejherowską i Białowieską. Te roboty powinny zakończyć się do wakacji.

Rozjazdy gotowe

Drogowcy na skrzyżowanie ul. Popowickiej z ul. Milenijną weszli wiosną zeszłego roku. Przez kilka miesięcy wybudowano tam

rozjazdy tramwajowe, które pozwolą w 2022 r. uruchomić nową linię, jaka poprowadzi z ul. Popowickiej w ul. Milenijną lub na Kozanów. Zakończenie części prac oznacza zmiany dla kierowców i pasażerów MPK. Autobusy linii: C, 101, 102, 103, 104, 119, 122, 126, 127, 128, 129, 140, 143, 319, 731 i 245 już kursują inaczej.

– Teraz wyjazd z Kozanowa i Maślic w kierunku Popowic czy mostu Milenijnego jest bardziej wy-

godny – uważa Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji. – Kilka tygodni będą trwały jeszcze prace przy chodnikach i drogach rowerowych. Pewnie będziemy musieli poprawić oznakowanie poziome – przewiduje.

Tramwaje wrócą wiosną

Nie oznacza to jednak, że na Kozanów wróciły tramwaje. To nastąpi dopiero wiosną. – Przed nami jeszcze przebudowa potęż-

nego kolektora ściekowego i rozjazdu na skrzyżowaniu Legnicka i Milenijna. Rozpoczęliśmy ją podczas przebudowy skrzyżowania Milenijna i Popowicka i przy pracach na łukach torowych Milenijna i Lotnicza, aby dwa razy nie wyłączać ruchu tramwajowego – podkreśla Świercz. W najbliższych kilku miesiącach przebudowane zostaną dwa skrzyżowania ul. Popowickiej: z Wejherowską i Białowieską.

222 mln zł za 5,5 km dróg

Nowa trasa tramwajowa przez Popowice połączy torowisko przy mostach Mieszczkańskich z tym na ul. Milenijnej. Pobiegnie przez ulice: Dmowskiego, Długą, Starogroblową i Popowicką. Nowe torowisko będzie miało ok. 4 km. Inwestycja obejmuje też utworzenie pełnej infrastruktury, 5,5 km przebudowanych dróg i 21 nowych przystanków.

To jedna z największych inwestycji komunikacyjnych Wrocławia. Jest dofinansowana z UE, a jej koszt to 222 mln zł. Pierwszy tramwaj nową trasę ma pokonać najpóźniej w czerwcu br.

Piotr Bera

Zadbaj o bezpieczny autobus na ferie

Chcesz być pewny, że dziecko bezpiecznie dojedzie na ferie – skorzystaj z bezpłatnej kontroli autokaru. Można to zrobić w punkcie na al. Karkonoskiej, przy Wzgórzu Andersa, na policji lub samemu, korzystając z e-usługi Bezpieczny Autobus.

Chcesz, by policjanci sprawdzili autokar? Zadzwoń: 47-871-36-20

Ferie zimowe na Dolnym Śląsku zaczną się 31.01, a skończą 11.02. To okres, kiedy na drogach panuje wzmożony ruch pojazdów, a policja prowadzi liczne kontrole.

Wątpliwości dotyczące stanu technicznego autokaru oraz uprawnień i stanu trzeźwości kierowcy można zweryfikować w punkcie kontroli przy al. Karkonoskiej (naprzeciwko stacji paliw BP). Przy Wzgórzu Andersa przez trzy kolejne soboty ferii (29.01, 5.02, 12.02) w godz. 7-9 będą dyżurować funkcjonariusze Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego (WITD), którzy sprawdzą autokar. Kontrola może zostać przeprowadzona również na miejscu wyjazdu.

Wystarczy zgłosić taką potrzebą co najmniej trzy dni wcześniej: telefonicznie 71-326-51-60 lub e-mailem: sekretariat@dolny-slask.witd.gov.pl.

Pojazd można również sprawdzić samodzielnie na stronie www.bezpiecznyautobus.gov.pl. Na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców dowiemy się, czy ma on ważne badania techniczne, ubezpieczenie OC i jest dopuszczony do ruchu. Potrzebę kontroli można też zgłosić dyżurnemu drogówki policji z co najmniej jednodniowym wyprzedzeniem, telefonując pod nr 47-871-36-20.

Redakcja

Inwestycje

Ulica Pomorska nareszcie będzie gładka jak stół

Jeszcze w tym miesiącu spółka Wrocławskie Inwestycje ma ogłosić przetarg na wykonanie prac na ul. Pomorskiej od skrzyżowania z ul. Dubois do wiaduktu na ul. Reymonta. To będzie kompleksowa przebudowa: od skrzyżowań, przez nowe przejścia dla pieszych i drogi rowerowe po sieci podziemne.

Kto choć raz wjeżdżał samochodem do Wrocławia od strony Trzebnicy i kierował się dalej do centrum ul. Pomorską, z pewnością dobrze pamięta ten odcinek specjalny. A wrocławscy kierowcy wiedzą, że dziury w nawierzchni brukowej nie na długo dawały się załatać asfaltem, więc ten i ów kierowca dalej czasem tracił tam kołpak albo wyginał felgę.

Pułaskiego, Curie-Skłodowskiej, a teraz...

Z dużych i ważnych arterii komunikacyjnych Wrocławia ul. Pomorska to jedna z ostatnich w tak złym stanie, wymagająca remontu. Na odcinku od ul. Dubois do ul. Reymonta łącznie przebudowany zostanie 1 km jezdni i 1070 m torowiska.

Pojawi się 6 km nowych chodników i 2,1 km dróg rowerowych. Piesi oraz rowerzyści skorzystają z 10 nowych przejść i przejazdów, np. przy skrzyżowaniu ulic Pomorskiej z Wąską, Nobla czy Biskupa Tomasza Pierwszego. Na wysokości ul. Pomorskiej i pl. Staszica wybudowany zostanie autobusowo-tramwajowy

Skrzyżowanie ul. Pomorskiej na wysokości ul. Łowieckiej i pl. Staszica po remoncie na wizualizacji

przystanek wiedeński, taki jak np. przy ul. Krupniczej. Na długości przystanku fragment jezdni zostanie podwyższony do poziomu chodnika, by pasażerom łatwiej było wsiadać.

Zmieni się tam również organizacja ruchu. Posadzone zostaną nowe drzewa i krzewy.

Podziemna przebudowa

W czasie prac wymienione zostaną wszelkie sieci podziemne – od kanalizacji i wodociągów po światłowody. – Część sieci pochodzi z XIX w. – zauważa Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji. Dodaje, że to jedna z trudniejszych operacji

w centrum miasta, a jednocześnie niezbędna do poprawy infrastruktury na Nadodrzu. Przebudowa według umowy powinna zająć 20 miesięcy.

Kostka w zatoczkach

Ulica Pomorska to jedna z ważniejszych ulic we Wrocławiu, łą-

cząca Nadodrże i północ miasta z centrum. Każdego dnia przejeżdża tędy wielu kierowców, do tego kursują tramwaje i autobusy. Droga jest jednak dziurawa i w wielu miejscach pokryta zapadającą się kostką brukową.

– Kostka w większości zniknie z drogi i zostanie tam, gdzie zdecydował tak konserwator za bytków, czyli w zatoczkach autobusowych i między torowiskiem – podkreśla Świercz. Na jezdni i drodze dla rowerów będzie asfalt.

Przebudowa ul. Pomorskiej zostanie dofinansowana w kwocie 89 mln zł z rządowego programu Polski Ład.

Drogowcy już działają

Przypomnijmy, że od połowy listopada ubiegłego roku drogowcy działają na 100-metrowym odcinku ul. Pomorskiej od mostów Pomorskich do ul. Cybulskiego. Pełną parą idzie tam wymiana sieci podziemnych. Będą nowe chodniki i drogi rowerowe. Prace tam mają się skończyć w czerwcu bieżącego roku.

Piotr Bera

Już szykują Ogród Japoński na otwarcie w sezonie

Zima to dobry czas na przeprowadzenie prac remontowych i konserwacyjnych w popularnych atrakcjach turystycznych Wrocławia. Takie trwają właśnie w Ogródzie Japońskim obok Hali Stulecia. Do końca marca potrwa remont drewnianego pomostu i konserwacja bramy wejściowej.

Ogród Japoński zimą prezentuje się nieco skromniej, ale wreszcie można znaleźć czas na różne naprawy. Z myślą o zwiedzających prowadzone są obecnie niezbędne prace konserwacyjne i drobne inwestycje. Trwa naprawa zadaszenia głównej bramy i odbudowa pomostu.

Na nowy sezon zamówiono już także 500 tysięcy biletów. W ubiegłym roku sprzedano połowę, czyli ok. 250 tysięcy wejściówek.

Naprawa pomostu

– W ramach prac prowadzonych na pomoście ogrodu wbijamy nowe pale i wykonujemy nową

Na zlecenie ZZM powstaje nowa konstrukcja nośna pomostu

konstrukcję nośną. Całość podlega impregnacji olejami bezbarwnymi wraz z zabezpieczeniem przeciw promieniom UV – wyjaśnia Marek Szempliński z Zarządu Zieleni Miejskiej we Wrocławiu.

Remont bramy Sukya

Konserwacja głównej bramy wejściowej ogrodu o nazwie Sukya obejmuje natomiast wymianę słupów oraz wykonanie nowego dachu – deskowanie i pokrycie z blachy miedzianej, wraz z instalacją membrany oraz przygotowaniem konstrukcji pod panele dachowe. Wymieniona zostanie cała konstrukcja dachu.

Koszt remontu prowadzonego w Ogródzie Japońskim to blisko 140 tys. zł.

Kiedy otwarcie i za ile?

Ogród Japoński znajduje się w parku Szczytnickim przy ul. Mickiewicza 1. Spacerować w nim można od 1.04 do 30.11 codziennie, włącznie z sobotą i niedzielą, w godz. 9-19. W ubiegłym sezonie bilet jednorazowy normalny kosztował 10 zł (w programie Nasz Wrocław – 8 zł), a jednorazowy ulgowy – 6 zł (w Nasz Wrocław – 4,5 zł). Aktualne ceny i dzień otwarcia poznamy wiosną.

Bartosz Moch

Taniej z
NASZ
WROCLAW

Z miasta

Niepotrzebne leki oddaj do apteki

Leki, ze względu na zawarte w nich substancje chemiczne, zaliczane są do kategorii odpadów niebezpiecznych. Trzeba z nimi postępować w sposób szczególny. Niewłaściwe pozbywanie się ich, m.in. poprzez wyrzucanie do kanalizacji lub do przydomowych pojemników, może skażać glebę, wody gruntowe czy zatruć zwierzęta.

Leki najłatwiej jest zutylizować wrzucając je do specjalnie oznakowanych pojemników znajdujących się w wybranych aptekach. We Wrocławiu takich aptek jest ponad 140. Ich lokalizację możesz sprawdzić na stronie: 1.wroclaw.pl/wyrzuc-lek.

Przed wyrzuceniem leków nie należy wyjmować tabletek z blistrów ani wylewać syropów lub płynów z butelek. Papierowe opakowania po lekach czy ulotki informujące o ich zastosowaniu można wrzucić do pojemnika przeznaczonego na papier i tekturę.

Większość mieszkańców Wrocławia znają te zasady i oddają farmaceutyki w odpowiednie miejsca. W 2021 r. przekazali do utylizacji i przetworzenia ponad 40 ton przeterminowanych i niepotrzebnych leków.

Nie zaśmiecaj miasta, zamów kontener

Robisz remont i został ci gruz? Nie wiesz, co zrobić z choinką po świętach? Chcesz wyrzucić stary sprzęt? To proste – masz wiele możliwości. Sprawdź, czy w okolicy stoi kontener albo go zamów. Zobacz, gdzie w okolicy jeździ SZOP. Możesz też wybrać się do PSZOK-a. Ale nie wyrzucaj śmieci „na dziko”.

W ubiegłym roku na dzikich wysypiskach we Wrocławiu zebrano ponad 440 ton odpadów, to ogromne koszty dla miasta

Pomimo wielu możliwości legalnego pozbywania się śmieci, w mieście wciąż powstają dzikie wysypiska. W 2021 r. usunięto ponad 440 ton odpadów z takich miejsc, co kosztowało blisko pół miliona złotych. Wysypiska zniknęły z ulic: Bajana (Bystrzyckiej), Brochowskiej, Żernickiej, Pilczyckiej, Mińskiej, Kruczej, Głogowskiej, Opatowickiej, Zakrzowskiej i Piłsudskiego.

„Na dziko” wyrzucane są odpady poremontowe (gruz, armatura), meble, opony, sprzęt RTV/AGD, puszki, butelki, makulatura i odzież. Pomimo usuwania takich wysypisk, wciąż pojawiają się nowe. Problem nie zniknie,

jeżeli część mieszkańców nie zmieni swoich przyzwyczajeń.

– Obowiązujący system odbioru odpadów komunalnych daje wrocławianom wiele legalnych możliwości pozbycia się wytworzonych przez nich odpadów. Niestety, mimo to nadal powstają dzikie wysypiska – mówi Dorota Witkowska, rzecznik prasowy Ekosystemu.

Gdzie pozbyć się śmieci?

- Wywieź je do PSZOK-ów przy ul. Janowskiej (pon. – pt. w godz. 7–15, wybrane sb.) lub

ul. Michalczyka (pon. – pt. w godz. 8–17, sb. od 8 do 16).

- Oddaj w SZOP-ie (mapa podstawień na szop.ekosystem.wroc.pl).
- Wrzuć do kontenera na odpady wielkogabarytowe (mapa podstawień na gabaryty.ekosystem.wroc.pl).

Potrzebę podstawienia kontenera mogą zgłaszać przez formularz na 1.wroclaw.pl/zarzadca-kontener także rady osiedli, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe

oraz zarządcy nieruchomości, które otrzymały taką prośbę od mieszkańców. Zazwyczaj kontener jest wysyłany od jednego do trzech tygodni od zgłoszenia (w zależności od dzielnicy).

Jak zgłaszać dzikie wysypiska?

Jeżeli zauważysz nielegalne wysypisko, zgłoś to na stronie 1.wroclaw.pl/zglos-wysypisko albo do straży miejskiej – pod bezpłatnym numerem telefonu 986 lub mejlowo: interwencje@smwroclaw.pl. Do zgłoszenia najlepiej dołączyć zdjęcia. Zgodnie z obowiązującymi przepisami za wyrzucanie odpadów można otrzymać mandat w wysokości do 500 zł lub karę grzywny – do 5 tys. zł.

– Po zgłoszeniu przeprowadzamy wizję lokalną i jeżeli znajdziemy sprawcę, karzemy go oraz zobowiązujemy do uprzątnięcia terenu. Gdy sprawca pozostaje nieznany, sprawdzamy, czyj to teren, i wówczas to zarządca odpowiada za usunięcie dzikiego wysypiska – podkreśla Beata Dopierała ze Straży Miejskiej Wrocławia.

Redakcja

Wolontariusze do Ekostraży pilnie poszukiwani

Choć praca ze zwierzętami nie należy do najłatwiejszych, zapewnia mnóstwo satysfakcji. Warto więc pomóc i zgłosić się do Ekostraży, która każdego dnia pomaga zwierzętom w potrzebie. W siedzibie stowarzyszenia mieszkały nie tylko psy i koty, ale także jeże, ptaki, a nawet... jenoty.

Wolontariat to praca 24 godziny na dobę dla kochających zwierzęta

Ekostraż opiekuje się zarówno zwierzętami domowymi, jak i dzikimi. W siedzibie stowarzyszenia mieszkają psy i koty, ale również ptaki, jeże czy nawet jenoty. Wolontariusze są poszukiwani cały rok. Organizacja nie wymaga doświadczenia – wystarczy zaangażowanie, chęci do nauki i dobre serce.

– Każdy z kandydatów może liczyć na wsparcie mentora, który pomoże wdrożyć się w codzienne funkcjonowanie Ekostraży. Szukamy wolontariuszy do zwierząt domowych i dzikich. Nowe osoby

mogą zorientować się, jak wygląda opieka nad poszczególnymi zwierzętami i po jakimś czasie, na podstawie predyspozycji, zdecydować wśród których czują się najlepiej – mówi Katarzyna Szalkowska z Ekostraży.

Chętni mogą zgłosić się za pośrednictwem Facebooka Ekostraży lub wypełniając formularz 1.wroclaw.pl/zglos-sie. Rekrutacja trwa praktycznie cały czas – przedstawiciele Ekostraży nie ukrywają, że zależy im zarówno na opiekunach zwierząt, jak i na osobach odpowiedzialnych za transport

czy pozyskiwanie sponsorów. W pierwszej kolejności potrzebni są jednak wolontariusze, którzy wesprą stowarzyszenie w siedzibie przy ul. Miłoszyckiej.

– Szukamy osób, które wspomogą nas w codziennych działaniach. Opiekujemy się choćby psami, które trzeba systematycznie wyprowadzać. Pozostałe zwierzęta trzeba karmić, niektórym zaś podawać leki, do tego dochodzi również sprzątanie – kończy Szalkowska.

Redakcja

Rozmowa numeru

Omikron zaskoczy nas ogromną liczbą zakażeń

Jak groźny jest wariant omikron? Czy będzie piąta fala epidemii? Czy możemy bezpiecznie wysłać nasze dzieci na ferie zimowe? Na te i inne pytania związane z pandemią SARS-CoV-2 prof. Jarosław Drobnik, naczelny epidemiolog Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego we Wrocławiu, odpowiada Michałowi Kurowickiemu.

”

prof. Jarosław Drobnik,
naczelny epidemiolog
Uniwersyteckiego Szpitala
Klinicznego we Wrocławiu

Jaka jest realna, a nie tylko widoczna w statystykach, liczba zachorowań na COVID-19?

Na razie trudno to ocenić w kontekście nadchodzącej piątej fali pandemii. W trzeciej fali takich realnych przypadków było od 7 do nawet 10 razy więcej niż oficjalnych zakażonych. Natomiast w czwartej fali szacowałem to na około 5 razy więcej.

Czym może zaskoczyć nas wariant omikron?

Omikron może nas zaskoczyć ilością. Wiemy, że zakaża się nim bardzo dużo osób. Tam, gdzie testy są powszechne, jak w zachodniej Europie, widzimy, że te liczby są naprawdę przytłaczające. Na szczęście większość z zakażonych nim osób, szczególnie tych zaszczepionych, przechodzi chorobę w miarę łagodnie i w związku z tym nie wymagają pomocy w systemie opieki zdrowotnej.

Niestety w Polsce utrwalila się niechęć do testowania. W związku z tym tych realnie zakażonych widzimy dopiero na łóżku szpitalnym pod tlenem, często na respiratorze. Uważam, że już pod koniec lutego omikron stanie się dominującą odmianą koronawirusa w Polsce.

Obecnie mamy coraz więcej nowych, oficjalnych zakażeń dziennie i te liczby rosną. Jak Pan to ocenia?

To, co miało być anomalią, stało się potwierdzeniem tego, co mówiliśmy. Dokładnie tego, że po świętach i Nowym Roku przyjdzie rachunek. Pieniężny opłaciliśmy w barach i restauracjach. Teraz czeka nas zdrowotny. Wiadać to od kilku dni. Jest wyraźny wzrost zachorowań.

Część epidemiologów przewidywała, że już na początku stycznia zacznie się piąta fala. A doszło do nałożenia się dwóch zjawisk. Nie zesłaliśmy jeszcze z czwartej fali, a już rozpoczyna się piąta. Dlatego nie dziwi fakt, że dziś mamy praktycznie 20 tysięcy zachorowań, a olbrzymi wzrost jeszcze przed nami.

Jak szybko zakaża omikron?

Wariant omikron charakteryzuje się tym, że pierwsze objawy występują zdecydowanie szybciej niż w przypadku wcześniejszych wariantów. Mówi się, że jest to do dwóch, trzech dni od zarażenia się. W związku z tym, jeśli taka osoba nie będzie chciała się testować i będzie miała nieść cięższe, wtedy zwykle w pięć do siedmiu dni dojdzie do etapu, gdy może wymagać leczenia szpitalnego. Dlatego uważam, że pacjenci zakażeni omikronem szybciej pojawią się w szpitalach niż w poprzednich falach.

➤ **Uważam, że już pod koniec lutego omikron stanie się dominującą odmianą koronawirusa w Polsce. Prawie połowa Polaków się nie zaszczepiła, nie stosujemy maseczek, dystans społeczny nie istnieje, a jednocześnie niewielka liczba rodziców zaszczepiła swoje dzieci.**

Jak ocenia Pan rezygnację większości lekarzy z działalności w Radzie Medycznej przy premierze?

Dla mnie to dość oczywista rezygnacja. Mogę jedynie zapytać, dlaczego tak późno do tego doszło.

Zbliżają się ferie. Wysłać na nie nasze dzieci czy nie?

To bardzo trudne pytanie. Po raz kolejny wraca kwestia, czy dzieci mają coś robić, czy też nie. A jednocześnie my, jako dorośli, niewiele zrobiliśmy, żeby je po prostu zaszczepić, żeby ten okres

pobytu na feriach był bezpieczny. Dlatego powstaje pytanie, czy one mogą wyjechać?

Jeśli stworzymy im bezpieczne warunki wypoczynku na feriach, a więc niewielkie grupy, które być może należałoby wcześniej przebadać albo zweryfikować status szczepienia, a tam, gdzie trzeba, stosować maseczki, dzieci będą je nosiły, wtedy taki wyjazd będzie niósł za sobą mniejsze ryzyko. Natomiast, jeśli pójdzie to na żywioł, będziemy musieli liczyć się z tym, że wyjazdy na ferie mogą doprowadzić do wzrostu zakażeń, także wśród dzieci. Ale jest to trudna sytuacja, podobnie jak w przypadku

dyskusji, czy otwierać szkoły, czy też nie.

Na razie to wygląda tak, że my, jako dorośli chcemy karać dzieci za naszą głupotę, a sami nie robimy nic, żeby tę sytuację zmienić. Prawie połowa Polaków się nie zaszczepiła, nie stosujemy maseczek, dystans społeczny nie istnieje, a jednocześnie niewielka liczba rodziców zaszczepiła swoje dzieci.

Jak pandemia wpłynie na nasze dzieci?

Kontekst ceny zdrowotnej pandemii istotnie przekłada się na zachowania dzieci i ich potrzeby w tym zakresie. Tu praktycz-

nie na wagę złota są specjaliści z zakresu psychiatrii dziecięcej. Oni są oczywiście wspomagani przez psychologów. Jednak tam, gdzie jest potrzebna bardzo szybka interwencja, szczególnie poza dużymi miastami, w których kogoś można jeszcze znaleźć, to na wsiach i w mniejszych miastach jest pustynia. To jest przerażające. I tutaj nie widzę światełka w tunelu. Niewątpliwie przed tym problemem nie uciekniemy, on jest przed nami. Uważam, że to jedna z kwestii, do której trzeba bardzo poważnie podejść w najbliższej przyszłości.

Rozmawiał Michał Kurowicki

WOŚP 2022

gramy dla

– ATRAKCJE –

Rynek, Wrocław
Niedziela (30.01)

- Wielka wystawa klasycznych samochodów: Stowarzyszenie Wrocławskie Klasyki i Muzeum Topacz
- Miasteczko motocyklowe
- Wystawa motocykli Harley Davidson
- Wystawa elektrycznych motocykli – projekt studentów Politechniki LEM Wrocław
- Muzyczna strefa Gitarowego Rekordu Świata
- Oficjalny sklep WOŚP
- Panthers Wrocław
- Golden Retriever WOŚP Wrocław
- Grupa rekonstrukcyjna Stowarzyszenie Twierdza 14 z prezentacją sprzętu paramilitarnego
- Foodtruck Tarczyński (aukcja Allegro sponsora głównego wrocławskiego Finału WOŚP)

Do końca świata i o jeden dzień dłużej. We Wrocławiu gramy na okrągło. Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy Jurka Owsiaaka rozbrzmiewa w stolicy Dolnego Śląska nieprzerwanie od 30 lat. Po rocznej przerwie impreza powraca na Rynek. Tym razem, pod hasłem **Przejrzyj na oczy**, fundacja zbiera pieniądze na podniesienie standardów diagnostyki i leczenia wzroku u dzieci. Pomożecie?

To już 30. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W tym roku wolontariusze kwestują, by uruchomić pierwsze w Polsce centrum symulacji operacji okulistycznych, dzięki któremu specjaliści będą mogli uczyć się odpowiednich technik chirurgicznych. Jednym z kluczowych zakupów ma być angiograf dwupłaszczyznowy, który pozwala na leczenie siatkówczaka, najczęstszej nowotworu złośliwego gałki ocznej u dzieci.

W zeszłym roku, mimo trudnych warunków wywołanych przez pandemię, Wrocław uzbierał ponad 1,26 mln zł. Czy w tym roku pobijemy rekord? Nadzieja jest wielka. A wszystko dzięki setkom wolontariuszy na ulicach, licytacja

i liczymy na wielkie serca mieszkańców.

Powrót na Rynek

W dniu wielkiego finału na Rynek powrócą wraz z mieszkańcami wystawcy, towarzyszący imprezie od lat. Stowarzyszenie Wrocławskie Klasyki i Muzeum Topacz zorganizują wielką wystawę klasycznych aut. Powstanie także motocyklowe miasteczko, to unikalna okazja do zobaczenia najnowszych elektrycznych jednośladów. Swój udział zapowiedzieli też m.in. amerykańscy futboliści z Panthers Wrocław, ratownicy z dolnośląskiego WOPR i rekonstruktorzy z grupy Twierdza 14. W Rynku oprócz wystaw na mieszkańców czekać będą

Krasnal z podobizną Rai Bachchana będzie centralnym punktem zbiórki

W tym roku tradycyjnie nie będzie się bez aukcji, do których dołączył Wrocław. Oto kilka propozycji:

A w strefie Gitarowego Rekordu Świata będzie można zostać prawdziwą gwiazdą muzyki.

Zbiórki w tramwajach

Na tory w dniu 30. finału wyjedzie kultowa wrocławska „Stopiątka”, którą można wylicytować na aukcji dla WOŚP. Tramwaj będzie kursował w ścisłym centrum miasta w godz. 12–18, przejazd jest bezpłatny. Tego samego dnia będzie woził pasażerów cyklicznie tramwaj Maximum. To absolutny unikat, jedyny taki wagon zachowany w Polsce i jeden z nielicznych na świecie. Powstał w 1901 r. Trasa przejazdu: Opera – Świdnicka – Podwale – Krupnicza – Kazimierza Wielkiego – Widok – Opera. Godziny przejazdu: pierwszy odjazd z Opery o godz. 14, ostatni 18.30, częstotliwość co pół godziny (odjazdy z przystanku Opera). Zbiórkę w obu tramwajach poprowadzą wolontariusze sztabu ZHP Wrocław.

Wrocławskie aukcje

W tym roku tradycyjnie nie będzie się bez aukcji, do których dołączył Wrocław. Oto kilka propozycji:

■ Udział w otwarciu ronda WOŚP

Możesz wylicytować udział w uroczystym otwarciu ronda WOŚP. Aby uhonorować działania fundacji i setek tysięcy wolontariuszy, którzy co roku w styczniu prowadzą zbiórkę, nadano patronat Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy rondy, które jest ważnym punktem komunikacyjnym na mapie miasta. Znajduje się ono przy al. Karkonoskiej, niedaleko Bielana Wrocławskich.

■ Paszport Wrocławski

Paszport Wrocławski to inicjatywa, która zrodziła się z Dnia Paszportów – projektu realizowanego we

Wrocławiu od 2018 r. Pomysłodawcą idei jest Konsulat Honorowy Indii, który wraz z Miastem Wrocław i innymi zaprzyjaźnionymi konsulatami, połączyli siły, aby stworzyć wydanie skierowane dla dzieci.

Pomysłodawcy Dnia Paszportów postanowili przyłączyć się do WOŚP i we współpracy z artystą pracującym we wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych – Lerim Papidze, stworzyć unikatowy Paszport Wrocławski według projektu uznanego plastyka – Andrzeja Pośpiecha. Ceramiczne dzieło ze złotym wykończeniem zostało wykonane na podobieństwo księgi, której okładkę zdobi reprodukcja znanego obrazu Tycjana „Anioł ze wstęgą”. Jako symbol współpracy konsulatów działających we Wrocławiu, flagi każdego z reprezentowanych przez nie krajów wraz z jego nazwą, zostały umieszczone na tyle paszportu. Grzbiet księgi zdobią herb Wrocławia, logo Dnia Paszportów oraz złoty napis „Paszport Wrocławski”. Wewnątrz znajduje się papierowa wersja paszportu, gdzie każdy konsulat umieścił opis osoby, która stanowi most łączący jego kraj oraz Polskę.

Do wylicytowania jest kultowa wrocławska „Stopiątka”, wyprodukowana w 1979 r.

i e-skarbonkom, za pomocą których w wielkim finale, zaplanowanym na 30 stycznia, będzie można uczestniczyć nie wychodząc z domu. Organizatorzy mówią wprost: zrobimy wszystko, żeby ten finał był najpiękniejszy z dotychczasowych

stoiska gastronomiczne, foodtrucky i gorące napoje. Dla najmłodszych uczestników imprezy organizatorzy również przygotowali mnóstwo niespodzianek. Oczywiście nie zabraknie tradycyjnych licytacji WOŚP.

- Dolnośląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe
- Samochody od firmy Nawrot, sponsora motoryzacyjnego wrocławskiego Finału WOŚP

a zdrowych oczu dzieci

■ Tramwaj od MPK Wrocław

Do wylicytowania jest także... tramwaj oddelegowany ze służby w MPK Wrocław. Biorąc udział w licytacji, kupujesz kawałek historii naszego miasta i polskiej komunikacji tramwajowej. Przede wszystkim jednak pomagasz dzieciom. Przez lata służby tramwaj przejechał przeszło 3 mln kilometrów, czyli mógłby cztery razy pojechać na Księżyc i z powrotem. Długi na 13,5 metra wagon jest w stanie pomieścić łącznie 125 osób, z czego 20 może wygodnie usadowić się na charakterystycznych krzeselkach – to idealne miejsce do wspólnych spotkań w gronie rodziny i przyjaciół. „Sto-piątka” to weteran wrocławskich torowisk, bowiem została wyprodukowana jeszcze za czasów Gierka w 1979 r. Tramwaj jest w pełni sprawny i ma ważny przegląd techniczny.

i stań na korcie. Chodzi przecież o dobrą zabawę w słusznej sprawie. Mecz zostanie rozegrany we Wrocławiu.

■ Dzień z przewodniczącym Rady Miejskiej Wrocławia

Zwycięzca aukcji będzie mógł wejść do pomieszczeń, w których obraduje Rada Miejska Wrocławia, a podczas wycieczki pozna także Stary Ratusz. Ten, kto wygra aukcję, rozegra z Sergiuszem Kmiecikiem, przewodniczącym RMW, partię szachów bądź Monopoly. Może też ułożyć kostkę Rubika na czas. Na koniec dnia, podczas wspólnego obiadu, uczestnik otrzyma bilety na mecz swojej ulubionej wrocławskiej drużyny sportowej.

■ Żółty szalik prezesa MPK

Przedmiotem aukcji jest żółty szalik – ulubiony i nieodłączny element garderoby Krzysztofa Balawajdera,

prezesa wrocławskiego MPK. Szalik zapakowany jest w specjalne pudełko z okolicznościowym grawerem, które po licytacji zostanie uzupełnione o indywidualną dedykację.

■ Krasnale dla WOŚP

Szyfyki, Życzliwek, Motocyklista, Ratownicy Antoś i Hania oraz inne krasnale, pod opieką harcerzy sztabu WOŚP, dzielnie zbierają na Orkiestrę. Możecie wesprzeć zbiórkę, spacerując w okolicach wrocławskiego Rynku lub skorzystać z linków do eSkarbonek.

Bibliofil:

wroc.city/BibliofilWOSP

Miodek: wroc.city/MiodekWOSP

Motocyklista:

wroc.city/MotocyklistaWOSP

Ratownicy:

wroc.city/RatownicyWOSP

Życzliwek:

wroc.city/ZyczliwekWOSP

Grajek: wroc.city/GrajekWOSP

Szyfyki: wroc.city/SzyfykiWOSP

Bachchan:

wroc.city/BachchanWOSP

WrocLovek:

wroc.city/WrocLovekWOSP

Vincent: wroc.city/VincentWOSP

W zbiorce weźmie udział niezwykle ciekawa postać. Będzie to krasnal z podobizną dra Harivansha Rai Bachchana, jednego z najsłynniejszych indyjskich poetów. Figurka stoi od grudnia 2019 r. na rogu ulic Kuźnicznej i Wita Stwosza. 30 stycznia obok krasnala stanie tabliczka z kodem QR i informacją, jak można

Konsulowie przekazali na licytację Paszport Wrocławski

pomóc. Wszystko wyjaśni się, gdy swoim telefonem komórkowym zeskanujemy wspomniany kod QR.

Koncerty w Starym Klasztorze

W klubie Stary Klasztor na dwóch scenach wystąpi ponad 20 wrocławskich wykonawców (patrz rozpiska obok). Wszystkie występy będą transmitowane online. Powstanie tam studio wrocławskiego Finału WOŚP, dzięki któremu będzie można śledzić rozmowy z gośćmi wspierającymi Orkiestrę i poznać aktualne wyniki wrocławskiej zbiórki.

Paulina Czarnota

Harcerze ze sztabu ZHP Wrocław już są gotowi do kwestowania

– KONCERTY –

Stary Klasztor,
ul. Purkyniego 1, Wrocław
Sobota (29.01), godz. 19

- Sala Witrażowa – Shantymani grają dla WOŚP
- Za Horyzontem
- W Stronę Portu
- Zmienacka Project
- Orkiestra Samanta
- Jan i Klan
- Sobota (29.01), godz. 19
- Sala Gotycka – wROCK dla WOŚP
- 4Dziki
- Uvaga
- Grey Fruit
- Nowomowa
- Suchy Pion

Niedziela (30.01), godz. 15

- Sala Witrażowa
- Wroclove Girls
- Handpans Projekt
- Nago
- Żniwa + Rustica
- Dziwoludy
- Niedziela (30.01), godz. 13.30
- Sala Gotycka
- Piosenki z Bajek Disneya
- No Logo & Maria Sadowska
- Damian Szewczyk – Basem i Barytonem
- Gitarowe Przeboje Wszech Czasów
- Hurt

Nasze osiedla

Lipa Piotrowska z nową pocztą

Od poniedziałku do piątku w godz. 8-20. Poczta Polska otwiera nową placówkę przy ul. Korzennej 14. Radni osiedlowi wnioskowali o to od wielu lat. W końcu się udało i mieszkańcy Lipy Piotrowskiej nie będą musieli w sprawie listów i przesyłek wyprawiać się 8 km na ul. Kamieńskiego. Uroczyste otwarcie Filii Urzędu Poczтового 49 zaplanowano na 27.01 o godz. 10.

Kuźnicki Dzień Gier Planszowych

Osiedle Kuźniki świętuje po raz pierwszy Światowy Dzień Łamigłówek. Uwielbiasz gry planszowe? Chciałbyś zagrać w jakąś, ale żadnej nie masz? Masz swoją ulubioną grę i szukasz partnerów? Zabierz ją ze sobą. A może lubisz układać puzzle? Przyjdź 29.01 na Pierwszy Kuźnicki Dzień Gier Planszowych do siedziby Rady Osiedla Kuźniki, ul. Sarbinowska 19-21. Zapisz się na wydarzenie na: l.wroclaw.pl/kuzniki, wybierając godz. 13-16 (blok gier dla dzieci i rodzin) i godz. 17-20 (blok gier klasycznych).

Poranki dla dzieci na Nowym Dworze

Podczas warsztatów uczestnicy poznają podstawy fotografii oraz najstarszej techniki fotograficznej – cyjanotypii. Dowiedzą się, czym jest złoty podział, kompozycja i jak fotografować bez użycia aparatu. Na spotkanie animacyjno-filmowe dla młodych mieszkańców (powyżej 9 lat) Nowego Dworu zaprasza 30.01 (niedziela) Centrum Kultury Wrocław-Zachód i Wrocławska Fundacja Filmowa. W planie, oprócz warsztatów, film „Moje życie to cyrk” reż. Miryam Bouchard. Na wydarzenie obowiązują zapisy poprzez formularz dostępny na wrocff.com. pl/wyvwczas oraz stacjonarnie w Centrum Kultury Wrocław-Zachód przy ul. Chociebuskiej 4-6. Wstęp bezpłatny.

PRZEDMIEŚCIE OŁAWSKIE

Darmowa pralnia społeczna już działa

Druga w Polsce, po Gdańsku, społeczna pralnia powstała przy ul. Małachowskiego we Wrocławiu. Została utworzona z myślą o osobach w kryzysie bezdomności.

Od 20 stycznia w naszym mieście działa Pralnia Społecznie Odpowiedzialna. Otwarto ją przy ul. Małachowskiego 15, gdzie znajduje się noclegownia św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn.

Miejsce powstało dzięki współpracy Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, Fundacji Społecznie Bezpieczni, marki Persil i samorządu Wrocławia. Koordynacją ośrodka zajmują się obie, wymienione powyżej, organizacje społeczne. Firma Persil zakupiła cały niezbędny sprzęt i przekazała roczny zapas środków piorących. Obiekt wyposażony jest w nową pralkę z suszarką, prasownicę i magiel. Będzie służył do codziennego czyszczenia ubrań, pościeli, poduszek czy koców w noclegowni.

– Czyste ubrania to większa szansa na zachowanie zdrowia

oraz podjęcie aktywności umożliwiających pracę i rozwój – podkreśla Maciej Gudra, kierownik Noclegowni św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn.

Inicjatywa rozszerzyła się także o wsparcie ośrodków dla samotnych mam z dziećmi: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Bora-Komorowskiego 31 oraz Schronisko dla Kobiet przy ul. Glinianej 28/30. Oba miejsca prowadzone przez Stowarzyszenie Pomocy „Akson” wspierają ok. 100 kobiet i dzieci.

– Zapewniamy im bezpieczne warunki, w których mogą odzyskać kontrolę nad własnym życiem i stanąć na nogi po trudnych doświadczeniach – zaznacza Małgorzata Gałosz, prezes Zarządu Stowarzyszenia Pomocy „Akson”. – Czystość jest niezwy-

Z pomocy skorzysta łącznie około 250 osób miesięcznie

kle ważna dla poczucia komfortu i zapobiegania wykluczeniu. Sprzęt oraz środki piorące przekazane nam przez Persil znacząco ułatwią codzienne pranie ubrań i pościeli tak dużej liczby osób i po-

zwolą nam skoncentrować się na wspieraniu naszych podopiecznych w innych obszarach, np. psychologicznych czy prawnych – dodaje.

Michał Kurowicki

POPOWICE

Nowe Centrum Obsługi Mieszkańca

31 stanowisk obsługi, wpłatomat, 880 mkw. powierzchni i dogodne dla mieszkańców godziny otwarcia. Tak będzie wyglądało nowe Centrum Obsługi Mieszkańca, które powstanie w centrum handlowym Magnolia Park przy ul. Legnickiej 58.

Jeśli przetarg zostanie rozstrzygnięty w pierwszym podejściu, nowy COM ruszy przed wakacjami. Jego lokalizacja w galerii handlowej została wybrana nieprzypadkowo. Dogodny dojazd, bezpłatny parking i dobra lokalizacja (I piętro, tuż obok schodów ruchomych) zdecydowanie ułatwią mieszkańcom załatwienie spraw urzędowych.

Na powierzchni 880 mkw. powstanie 31 stanowisk:

- 29 do obsługi spraw obywatelskich, czyli rejestracja pojazdów, wydawanie praw jazdy, dowodów osobistych i załatwianie spraw meldunkowych,
- 2 do obsługi spraw społecznych, realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS).

Dobra lokalizacja to niejedyny atut nowego COM-u. Atrakcyjne dla mieszkańców będą też godziny otwarcia (od poniedziałku do

piątku w godz. 9-18, w soboty w godz. 8-16), dostęp do wpłatomatu (będzie tu można zrealizować transakcje kartą i gotówką).

Urząd Miejski już ogłosił przetarg na aranżację wnętrza lokalu.

Redakcja

Jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, to COM w Magnolia Park zostanie otwarty przed wakacjami

Odwiedź Dolny Śląsk

KUDOWA-ZDRÓJ

Uzdrowiskowy klimat sprawia, że serce bije tu mocniej

Lecznicze walory pobytu w Kudowie-Zdroju i tutejszych wód mineralnych znane są od kilkuset lat. Jedno z najładniejszych miast Dolnego Śląska warto odwiedzić nie tylko dla zdrowotności, lecz także dla dobrych wrażeń. Najważniejszym punktem zwiedzania powinna być wizyta w parku Zdrojowym.

Specjaliści twierdzą, że klimat Kudowy-Zdroju sprzyja przede wszystkim sercowcom. Na miejscu można się jednak przekonać, że na cokolwiek byśmy się nie uskarżali, to dolegliwości miną po półgodzinnym spacerze po kudowskim parku Zdrojowym. Takie miejsce jak park muszą mieć w katalogu atrakcji wszystkie dbające o renomę miejscowości z dodatkiem „zdrój” w nazwie, jednak kudowski park jest wyjątkowy. To serce uzdrowiska.

Serial z Kaliną Jędrusik

Został założony w XVIII wieku w stylu angielskim. Okres jego świetności przypada na przełom XIX i XX wieku, kiedy Kudowa – po doprowadzeniu linii kolejowej – stała się bardzo popularnym miejscem wypoczynku. Bywali tu kuracjusze z całego świata. O tym okresie w historii miasta opowiada serial „Hotel Polanów i jego goście” ze znakomitą rolą Kaliny Jędrusik.

Główna trasa spacerowa prowadzi do stawów, za którymi są już Czechy. W parku rosną draceny, rododendrony, kaktusy, a także wiekowe jesiony i buki. Jego ozdobą jest pijalnia wód mineralnych z wyjątkowymi freskami, jest tu także muszla koncertowa i Teatr pod Blachą.

Świadectwo przemijania

Podczas wizyty w Kudowie-Zdroju warto podjechać do

#odwiedź
DOLNY
ŚLĄSK

UM KUDOWA-ZDRÓJ (3)

Park Zdrojowy w Kudowie, a obok malowniczo położony skansen, gdzie przeniesiemy się w czasie

Dawne chaty na zboczu Pstrążnej

O dawnych czasach, ale w odmiennej aurze, opowiada kolekcja Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego. To malowniczo położony skansen, w którym prezentowane są dawne domy i inne elementy architektury z Kudowy i okolicy. Oprócz chat i ich wyposażenia, obejrzeć tu można dawny sklep kolonialny, zabytkową kuźnię – ciągle czynną, zrekonstruowany wiatrak i dzwonnice oraz Ogród Baby Jagi. Skansen to miejsce imprez folklorystycznych, pikników, pokazów rękodzieła.

Fotel Pradziada

Narodowy Park Gór Stołowych i wieńczący je Szczeliniec Wielki (922 m n.p.m.) to jedno z najładniejszych miejsc Sudetów.

Prowadzi przez nie kilka szlaków, przy których zaaranżowano tarasy widokowe. A widoki są bajeczne, docenili je nawet filmowcy. W Górach Stołowych powstały zdjęcia do bajkowej „Opowieści z Narnii”. W drodze na Szczeliniec zobaczymy wyjątkowo fantazyjne formy skalne, m.in. Fotel Pradziada, Mamuta, Wielbłąda. Po jeszcze więcej wrażeń trzeba się wybrać w Błędne Skały, między Kudową a Karłowem. To malowniczy skalny labirynt, który nazywany bywa także skalnym miastem.

W okolicy Kudowy jest więcej tras przeznaczonych dla miłośników pieszych wędrówek. Przy okazji nie wolno ominąć malowniczo położonych schronisk, z najbliższej znanym – Pasterką.

Raj dla rowerzystów

Trasy dla wielbicieli dwóch kółek powstały przy granicy polsko-czeskiej, gdzie ukształtowanie terenu oraz urok wzgórz okalających Kudowę-Zdrój wyjątkowo sprzyjają turystyce rowerowej.

Na ich terenie wytyczono trzy ścieżki, które zaspokoją każdego miłośnika tego typu emocji, proponując optymalne nachylenie terenu dla poszczególnych typów rowerzystów. Mogą skorzystać z singletracków, czyli wąskich ścieżek wijących się zboczami gór. Natomiast przy Kudowskim Centrum Kultury i Sportu powstał tor rowerowy typu pumptrack. Korzystają z niego także rolkarze, dyskorolkarze oraz osoby na hulajnogach.

Jak dojechać?

Z Wrocławia do Kudowy-Zdroju jest 125 km. Samochodem najszybciej dojedziemy drogą krajową nr 8 w kierunku południowym. Przejazd zajmie ok. 2,5 godziny. Pociągi z Wrocławia Głównego do Kudowy-Zdroju jadą od 2,5 do 3,5 godziny.

”

Aneta Potoczna,
burmistrz miasta
Kudowa-Zdrój

W sercu uzdrowiska, parku Zdrojowym, biją źródła wód mineralnych, które od lat przyciągają do naszego kurortu rzesze kuracjuszy i turystów zarówno z kraju, jak i z zagranicy. Swoje miejsce znajdą tu miłośnicy górskich wędrówek, biegania i pasjonaci dwóch kółek, którzy mogą skorzystać ze specjalnie przygotowanych tras singletrack oraz nowoczesnego toru rowerowego pumptrack.

Kudowa to również idealne miejsce dla melomanów oraz miłośników rozrywki. Bogata oferta kulturalna: festiwale, koncerty, imprezy plenerowe, festyny,

gale muzyczne i kabaretowe z pewnością pozwolą na urozmaicenie i miłe spędzenie czasu wolnego. Oferuje wiele atrakcji dla całych rodzin, od Skansenu w Pstrążnej, Kaplicy Czaszek do Muzeum Zabawek, a to wszystko w przepięknych, zapierających dech w piersiach okolicznościach przyrody, która jest tutaj magiczna o każdej porze roku.

Dla mieszkańca

Dzięki programowi in vitro mamy już 120 dzieci

Pierwszy maluch, poczęty dzięki programowi in vitro we Wrocławiu, przyszedł na świat w lutym 2020 r. Od tego czasu, dzięki dofinansowaniu z budżetu miasta, urodziło się już 120 małych wrocławian, a kolejni rodzice oczekują rozwiązania. Urząd Miejski zaplanował na ten program w 2022 roku 850 tys. zł.

Program „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego dla mieszkańców Wrocławia” ruszył w 2019 r. Jego celem jest zapewnienie dostępu do procedury in vitro tym osobom, u których została zdiagnozowana niepłodność, poprzez wsparcie finansowe procesu leczenia. Do tychczas do programu zgłosiło się 987 par, z czego zakwalifikowane zostały 622. Przeprowadzono 451 procedur.

850 tys. zł

przeznacza UMW na program in vitro w 2022 r.

– Zainteresowanie programem jest cały czas bardzo duże. W ubiegłym roku zgłosiło się do niego blisko 300 par – informuje Monika Gramburg z Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Blisko 2,4 mln zł na pomoc

Program in vitro prowadzony we Wrocławiu zakłada dofinansowanie kosztów jednego cyklu zapłodnienia pozaustrojowego lub adopcji zarodka dla każdej pary pozostającej w związku

mażeńskim lub partnerskim, zakwalifikowanej do programu, w maksymalnej kwocie 5 tys. zł. Warunkiem jest przeprowadzenie przynajmniej jednej całej procedury przewidzianej w programie. W latach 2019–2021 miasto przeznaczyło na ten cel blisko 2,4 mln zł.

Pełny pakiet

Procedura obejmuje pełny pakiet in vitro – od podstawowych badań, do których obowiązuje ustawa o leczeniu niepłodności, po kontrolowaną stymulację jajczkowania, pozaustrojowe zapłodnienie komórki jajowej i finalny transfer zarodków.

Dofinansowanie in vitro z programu miasta obejmuje również adopcję żeńskich komórek rozrodczych. W przypadku gdy kobieta produkuje zbyt małą liczbę własnych komórek jajowych lub nie posiada ich wcale, klinika oferuje program zapłodnienia pozaustrojowego z wykorzystaniem gamety dawczynie. Honorowe dawczynie przechodzą rygorystyczną kwalifikację medyczną i psychologiczną oraz liczne badania, w tym infekcyjne i genetyczne. Cały proces zgodny jest

Realizatorów programu poznamy do końca marca br. Zostaną wybrani w konkursie ofert

z międzynarodowymi standardami organizacji zajmujących się metodami wspomaganego rozrodu i embriologią.

Jakie warunki?

Program miejskiego dofinansowania in vitro we Wrocławiu to szansa dla par, które zmagają się

z niepłodnością, w ciągu 12 miesięcy nie zaszły w ciążę naturalnie lub były poddawane jej nieskutecznemu leczeniu. Kobieta ubiegająca się o dofinansowanie in vitro nie może przekroczyć 40 r. ż., jednak możliwe jest przeprowadzenie procedury u pacjentek w wieku do 42 lat. Program miejskiego dofinansowania obejmuje

pary, które mieszkają na terenie Wrocławia bądź rozliczały się z urzędem skarbowym na terenie miasta, z wyłączeniem I Urzędu Skarbowego przy ul. Klimasa 34. Gdzie się zgłaszać? Tegoroczni realizatorzy zostaną wybrani w konkursie ofert do końca marca br.

Katarzyna Wiązowska

Pomógł ocalić Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży

Pod koniec ubiegłego roku rząd wstrzymał finansowanie Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży, który jest prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Zbiórkę pieniędzy na pomoc fundacji założył wrocławianin Aleksander Twardowski. W kilka godzin zebrał kilkaset tysięcy złotych.

– Rocznie ponad 1200 dzieciaków próbuje odebrać sobie życie. To czworo dzieci dziennie. Dziecięca psychiatria leży – w aż pięciu województwach nie było w 2020 r. choćby jednego dziennego oddziału psychiatrii dziecięcej – czytamy w opisie zbiórki dostępnej na portalu zrzutka.pl.

Pod koniec ubiegłego roku rząd podjął decyzję o zaprzestaniu finansowania Telefonu Zaufania 116 111, który powstał w 2008 r. Apel nie pozostawia wątpliwości – brak pieniędzy na dalsze działanie to ryzyko utraty szansy na udzielenie dzieciom pomocy w nierzadko dramatycznych sytuacjach.

Odzew na apel pojawił się bardzo szybko. Wrocławianin Aleksander Twardowski założył w Internecie zbiórkę pieniędzy, która miała pomóc w uratowaniu instytucji. Zbiórka spotkała się z błyskawiczną reakcją internautów i darczyńców. W ciągu kilku godzin udało się zebrać 350 tys. zł, czyli tyle, ile Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży potrzebował do dalszego funkcjonowania.

– Postanowiłem wykorzystać swoje zasięgi w mediach społecznościowych, ale też zasięgi osób i podmiotów, z którymi się znam. Początkowo spodziewałem się, że zbierzemy kil-

kadziesiąt tysięcy złotych, ale skala przerosła moje najśmielsze oczekiwania. Kiedy po godzinie zebraliśmy 100 tysięcy złotych, wiedziałem, że osiągniemy założony cel – zaznacza Aleksander Twardowski.

Na tym jednak nie poprzestano. Pojawił się kolejny cel – milion złotych. Taka kwota pozwoliłaby nie tylko utrzymać Telefon Zaufania, ale i zagwarantować najmłodszym pomoc przez całą dobę. Ten cel również osiągnięto. Zebrano niemal 2 mln zł, które już trafiły na konto Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.

Mateusz Lubański

Numer 116 111 działa 7 dni w tygodniu przez 24 godziny

Dla mieszkańca

Walentynkowa kolacja pod kopułą Hali Stulecia

Święto miłości i dobrego jedzenia w Hali Stulecia. Katarzyna Daniłowicz, zwyciężczyni 4. Edycji Top Chef Polska, 12 lutego zaserwuje pod kopułą dzieła Maksxa Berga pięciodaniową kolację. – Dobre jedzenie i piękna architektura to zawsze idealne połączenie, ale w walentynki sprawdzi się szczególnie dobrze – zapewnia szefowa kuchni. Do wyboru będzie pâté z gęsi z burakiem, różą i aronią lub kozi ser z bakłażanem i lubczykiem.

”

Katarzyna Daniłowicz,
executive chef Hali Stulecia

W Hali Stulecia trwa kulinarna rewolucja. Wiosną otworzy się tu Restauracja Tarasowa – właśnie dowiedzieliśmy się, kto został szefem kuchni. To wrocławianka Katarzyna Daniłowicz, zwyciężczyni 4. Edycji Top Chefa. Posmakować jej kuchni będzie można już przy okazji walentynek.

Nie czekaj na poniedziałek

Hala Stulecia przygotowała wyjątkową kolację degustacyjną. „Walentynkowe fine dining” to popisowa i niecodzienna propozycja, przygotowana z myślą o wrocławianach i tym miłym dniem. Na 5-daniową kolację w specjalnej scenografii pod rozświetloną kopułą Hala Stulecia zaprasza nie w poniedziałek, lecz już w sobotę 12.02 o godz. 20.

Filozofia fine dining

Fine dining to pojęcie zapożyczone z języka angielskiego. Nie da się go przetłumaczyć wprost – kryje się pod nim sztuka kulinarna, filozofia przygotowywania, podawania i degustacji jedzenia. Szef kuchni nie jest tu rzemieślnikiem, ale prawdziwym artystą.

➤ **Jeśli to wasz pierwszy fine dining – niczego się nie krępujcie. Pytajcie nas o wszystko i czujcie się jak u siebie. Będzie pięknie i pysznie**

Choć nadal dla niektórych wizyta w eleganckiej restauracji to nieco onieśmielające wyzwanie, fine dining jest dla wszystkich. Szczególnie tych, którzy kochają dobre jedzenie i szukają nowych, ciekawych smaków i połączeń. Niepotrzebna jest wiedza i obycie, wystarczy otwartość na nowe doświadczenia.

W menu do wyboru znajdują się dwie propozycje – tradycyjna i wegetariańska. W obu znajdują się oczywiście afrodyzjaki. W rolach głównych w wersji tradycyjnej:

KOLACJA
walentynkowa
POD KOPUŁĄ
Hali Stulecia
12 II 2022, godz. 20:00

pâté z gęsi z burakiem, różą i aronią, dorsz z wędzonym kawiozem i veloute, sarna z topinamburem, piklowanymi grzybami i jałowcem, a w wegetariańskiej: kozi ser z palonym masłem, porzeczką i żubrówką, bakłażan, pomidory i lubczyk, kluseczki ziemniaczane z truflą i dzikim brokułem

oraz kaszanka wege z topinamburem, piklowanymi grzybami i palonymi cebulkami. Elementem wspólnym obu wersji będzie deser – czekolada z wiśniami i kawą. Rezerwacji na kolację można dokonać na stronie hala-stulecia.pl.

Uwaga! Podwójne zaproszenie na kolację można wygrać na miejskim portalu. Konkurs trwa do 4 lutego.

Redakcja

www.wroclaw.pl/najnowsze-konkursy

Siłownia zakładowa MPK bezpłatnie dla seniorów

Król i królowa seniorów przetestowali już siłownię w zajezdni

MPK udostępni w lutym najstarszym wrocławianom swoją zakładową siłownię mieszczącą się w Zajezdni Autobusowej przy ul. Obornickiej. W weekendy będą mogły z niej bezpłatnie korzystać osoby, które posiadają Wrocławską Kartę Seniora.

MPK Wrocław już od kilku miesięcy dysponuje profesjonalnie urządzonej siłownią. W jednym z nieużywanych wcześniej pomieszczeń przy ul. Obornickiej urządzili ją sami pracownicy – z własnych pieniędzy, które zgromadzili w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Teraz tym miejscem chcą się podzielić z wrocławskimi seniorami. Tę miłą informację ogłoszono z okazji Dni Babci i Dziadka.

– W Polsce nie ma wielu miast, które tak dużo robią dla seniorów, jak ma to miejsce we Wrocławiu. Udostępnienie nam siłowni to rewelacyjny pomysł, za który bar-

dzo dziękujemy – mówią zgodnie Maria Sarzyńska i Andrzej Gaszewski, wybrani podczas ubiegłorocznych Dni Seniora na króla i królową.

Krzysztof Balawejder, prezes MPK, powołał także społecznego pełnomocnika zarządu ds. seniorów. Został nim Waldemar Baranowski – emeryt, ale wciąż realizujący się zawodowo w spółce. – Sam oczywiście jestem przykładem tego, że warto ćwiczyć – mówi pan Waldemar. – Liczę, że będę spotykał się na naszej siłowni z koleżankami i kolegami, którzy nie zdecydowali się kontynuować pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Posiadacze Wrocławskiej Karty Seniora będą mogli korzystać z siłowni w soboty i w niedziele bez opłat. Wrocławską Kartę Seniora można otrzymać we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego przy pl. Dominikańskim 6 (pok. 28) lub przy pl. Solidarności 1/3/5 (pok. 318). Należy mieć ze sobą dowód tożsamości.

Prezes MPK zdradza, że w planach jest dodanie metrów kwadratowych oraz wzbogacenie bazy sprzętowej siłowni. Dojdą także inne atrakcje.

Redakcja

Wrocławskie pokolenia

Seniorze, samotność nie jest zdrowa, więc ją porzuć

Wrocław ma fenomenalną ofertę zajęć dla seniorów. Jeśli jednak ktoś nie znajduje niczego dla siebie, może zadzwonić pod numer telefonu „Nie bądź sam” i sprawdzić, czy nie potrzebuje rozmowy terapeutycznej – zachęca Anna Litwin, psycholog wolontariuszka z Przestrzeni Trzeciego Wieku.

”

Anna Litwin,
psycholog
z Przestrzeni Trzeciego Wieku

Kiedy powinniśmy się wybrać do psychologa, a nie do przyjaciela?

Przyjacielowi możemy zwierzyć się w zaufaniu, być wysłuchanym, uzyskać współczucie. Jednak nie zawsze wsparcie przyjaciela wystarcza. Zdarza się, że czujemy duże napięcie psychiczne, pojawia się poczucie bezsensu życia, nieuzasadnione medycznie dolegliwości psychosomatyczne, np. bóle głowy czy brzucha.

Czyli, gdy zrobimy badania i doktor nam powie, że nic nam nie jest?

Czasem rzeczywiście możemy usłyszeć taki skrót myślowy z ust lekarza. Oznacza to, że te dolegliwości somatyczne nie wynikają ze stanu fizycznego naszego ciała. Mówiąc poetycko: to stan ducha sprawia, że cierpi nasze ciało.

Kiedy jeszcze powinniśmy pomyśleć o psychoterapie?

Gdy zdajemy sobie sprawę, że mamy duże trudności w relacjach z otoczeniem, gdy niepokoi nas sposób przeżywania poniesionej straty, np. osoby, zdrowia, pracy, własnej pozycji. Jeżeli więc problem trwa kilka miesięcy i czujemy, że utknęliśmy w martwym punkcie, to czas sobie pomóc.

A dlaczego wtedy przyjaciel to za mało?

Przyjaciel może nie wytrzymać naszych emocji i powie: „Nie

martw się, będzie dobrze”. Albo: „Zrób tak i tak”. A terapeuta nie będzie dawał rad, tylko zrobi wszystko, byśmy sami odkryli, co powinniśmy zrobić.

Jak działa psychoterapia?

Polega na omawianiu przeżyć, emocji, myśli. Wiąże się z analizowaniem doświadczeń życiowych, przeżyć z dzieciństwa, a także relacji rodzinnych i pozarodzinnych. Zazwyczaj na początku trzeba powiedzieć, co sprowadza daną osobę do gabinetu. Psycholog prosi też, aby szerzej opowiedzieć o sobie, swoim życiu, przeszłości, aktualnej sytuacji, tak aby mógł zobaczyć zgłaszaną trudność w szerszym kontekście.

➤ **Nie ma lepszej rady, jak zmobilizować się, poszukać ludzi, zaangażować się.**

Na jakiej zasadzie rozmowa terapeutyczna uzdrawia?

Podczas psychoterapii stosuje się różne metody. Osobiście podczas wielu lat pracy zawodowej w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego zajmowałam się terapią systemową rodzin, łącząc ją z metodami psychoterapii humanistycznej. To metody oparte w dużej mierze na technice „podążania za klientem”, odzwierciedlania jego przeżyć, myśli i emocji. Terapeuta staje się „lustrem” dla doświadczeń klienta, który słyszy siebie poprzez drugą, uważną osobę. Pomaga w odreagowaniu nagromadzonych emocji, a przez to odblokowuje głębsze treści, uwalnia możliwość świeżego spojrzenia na omawiany problem. A nawet pozwala na samodzielne sformułowanie nowych rozwiązań. To doświadczenie wykorzystuję teraz w pracy z seniorami.

Każdy człowiek do prawidłowego funkcjonowania potrzebuje kontaktu z innymi ludźmi

Ilu spotkań potrzeba, by poczuć poprawę samopoczucia?

Czasem wystarcza jedno, a czasem potrzeba od kilku do kilkunastu.

Gdzie we Wrocławiu senior może szukać bezpłatnej pomocy psychologicznej?

W Przestrzeni Trzeciego Wieku takiej pomocy dwa razy w tygodniu udzielają: w śr. w godz. 12-14 – Ewa Hryncewicz i ja, w czw. w godz. 12-14 – Anna Litwin. Nie trzeba mieć skierowania od psychiatry. Bez skierowania można też skorzystać z takiej pomocy w poradniach rodzinnych przy parafiach kościelnych. Jeśli ktoś nie jest jeszcze gotowy na rozmowę z terapeutą, może zadzwonić pod numer 888 999 372. Tam od pon. do pt. w godz. 9-14 socjolog Agnieszka Żebrowska w ramach programu miejskiego „Nie bądź sam” udziela wszelkich informacji, proponuje zajęcia, kieruje do specjalistów.

Dlaczego warto szukać rozwiązań, gdy czujemy się samotni?

Dłuższy brak kontaktu z ludź-

mi powoduje w nas poczucie pustki, bezwartościowości, obniżenie nastroju, uruchomienie lęków, apatię. Osoby długotrwale izolujące się stają się mniej elastyczne w zetknięciu z niespodziewanymi sytuacjami. Badania wskazują też na obniżenie u nich poziomu empatii. Jest także aspekt zdrowotny: niechciana samotność powoduje ogromny stres dla organizmu, osłabia układ odpornościowy, zwiększa podatność na infekcje. Osoby samotne często cierpią na dolegliwości bólowe, zmęczenie, zaburzenie snu. Często czują też urazę do otoczenia za brak zainteresowania. Czekają, aż ktoś sobie o nich przypomni, coś zaproponuje, wyciągnie z domu. Czują się odrzucone i pokrzywdzone, gdy ich oczekiwania nie są spełnione. A jednak nie ma lepszej rady w tej sytuacji, jak zmobilizować się, poszukać ludzi, zaangażować się.

Od czego zacząć?

Możemy po prostu wyjść z domu i zajrzeć do Wrocławskiego Centrum Seniora (pl. Dominikański

6), Przestrzeni Trzeciego Wieku (pl. Solidarności 1/3/5) czy do stowarzyszenia „Pomysł na życie” (ul. Legnicka 65). Albo odszukać swój osiedlowy klub seniora. We Wrocławiu jest ich ponad 80. Wszędzie tam odbywają się różnorodne zajęcia: językowe, komputerowe, ruchowe i artystyczne.

Funkcjonuje też we Wrocławiu wiele wspólnot parafialnych. Spotkamy tam wiele osób otwartych na nowe znajomości. Wrocław jest fenomenem pod względem oferty dla seniorów w skali całego kraju. Jeżeli nie możemy znaleźć kolegi czy koleżanki do towarzystwa, radzę po prostu zapisać się na zajęcia grupowe w interesującej nas dziedzinie.

A jak nas nic nie interesuje?

Można zacząć od telefonu na linię „Nie bądź sam” 888 999 372. Może potrzebna nam będzie na początku rozmowa z psychoterapeutą.

Rozmawiała Anna Aleksandrowicz

2022
WROCŁAW WOLNY OD SAMOTNOŚCI

Rok 2022 we Wrocławiu to rok dobrych relacji

Rada Miejska Wrocławia w grudniu przyjęła rezolucję ustanawiającą rok 2022 Rokiem Dobrych Relacji przeciw samotności. Jest ona wyrazem zrozumienia „dla wagi i skali zjawiska osamotnienia, »choroby XXI wieku«, z którą

mierzają się wrocławianie w sytuacjach prywatnych i publicznych. Rok 2022 powinien wszystkim nam przypominać, że niepokojące zjawiska będące znakiem naszych czasów oddziałują negatywnie na nasze relacje społeczne. Pandemia SARS

COVID-19, zdalna praca i edukacja, brak możliwości podtrzymywania bezpośrednich relacji z bliskimi, zamknięcie się w przestrzeni Internetu, potęgują osamotnienie, obciążają rodziny, bliskich i przyjaciół. Samotność wymyka się stereotypom, nie

jest związana z wiekiem, nie jest kwestią socjalną. To sytuacja, która może dotknąć każdego”. Zgodnie z powstającym harmonogramem tegorocznych wydarzeń odbędą się konferencja naukowa, kampania informacyjna, edycje specjalne Dnia Życzliwości, Wrocławskiej Potańcówki, Dni Seniora czy wakacyjne festyny osiedlowe.

Zwiedzaj za darmo muzea i inne atrakcje

Muzea we Wrocławiu raz w tygodniu zapraszają na zwiedzanie bez konieczności kupowania biletów, dotyczy to dzieci i dorosłych. Wiele instytucji oferuje darmowe wejście dla uczestników programu Nasz Wrocław oraz małych dzieci.

Muzeum Miejskie Wrocławia

- w czwartki wstęp wolny na wystawy stałe w Pałacu Królewskim, Muzeum Militariów, Muzeum Archeologicznym, Muzeum Teatru oraz Muzeum Sztuki Cmentarnej

Muzeum Narodowe we Wrocławiu

- w soboty wstęp wolny na wystawy stałe w Muzeum Narodowym i Muzeum Etnograficznym
- we wtorki wstęp wolny na wystawy stałe w Muzeum Sztuki Współczesnej w Pawilonie Czterech Kopuł

- „Muzeum za złotówkę” – bilet specjalny dla uczniów i studentów do 26. roku życia: 1 zł

- dzieci do lat 7 – bezpłatnie

- z biletem do Panoramy Racławickiej bezpłatny wstęp na wystawy stałe Muzeum Narodowego we Wrocławiu, Muzeum Etnograficznego i Pawilonu Czterech Kopuł Muzeum Sztuki Współczesnej

Muzeum Architektury

- w środy wstęp wolny
- bilet bezpłatny przysługuje osobie niepełnosprawnej i jednemu opiekunowi we wszystkie dni tygodnia

Kolejkowo to Wrocław w miniaturze, do 28.02 można też oglądać piernikową wystawę czasową

Hydropolis

- darmowa wejściówka dla osób pełnoletnich dla uczestników programu Nasz Wrocław, posiadających aktywny Status Podatnika (jedno wejście w ciągu roku)
- za darmo wchodzi dzieci do lat 3

Zoo Wrocław

- darmowa wejściówka dla osób pełnoletnich dla uczestników programu Nasz Wrocław, posiadających

aktywny Status Podatnika (jedno wejście w ciągu roku)

- dzieci do lat 3 oraz seniorzy 75 plus muszą odebrać w kasie darmowe karty wstępu

Hala Stulecia Visitor Center

- darmowa wejściówka dla osób pełnoletnich dla uczestników programu Nasz Wrocław, posiadających aktywny Status Podatnika (jedno wejście w ciągu roku)

Centrum Historii Zajezdnia

- darmowa wejściówka dla osób pełnoletnich dla uczestników programu Nasz Wrocław, posiadających aktywny Status Podatnika (jedno wejście w ciągu roku)

Muzeum Iluzji

- za darmo wchodzi dzieci do lat 7

Kolejkowo

- za darmo wchodzi dzieci do lat 3

Tomasz Wysocki

Wystawa Rafała Chojnowskiego

Rafał Chojnowski to twórca bardzo aktywny, różnorodny i ekspresyjny. Zestaw jego prac zatytułowany „Atlantyki i niebieskie nuty” będzie można obejrzeć od 3 do 27.02 w galerii Sztuka na Miejscu, ul. Łęciarska 4. Cykl powstał w latach 2019-2022 i jest zapisem podróży mentalnej poprzez krainę muzyki i sztuki. Wernisaż: 3.02 o godz. 18 (z udziałem Michała Wilczyńskiego – „impresje gitarowe”. Spotkanie autorskie online 9.02, godz. 17. Oprowadzanie autorskie 13.02, godz. 16. Galeria jest czynna od wtorku do niedzieli od godz. 12 do 22.

„Gierek”: pokaz i spotkanie w DCF

Michał Koterski – wcielający się w Edwarda Gierka w najnowszej polskiej produkcji w reż. Michała Węgrzyna – już 2.02 będzie gościem Łukasza Maciejewskiego w Maglu Filmowym w kinie DCF. Aktor, który debiutował w filmach swojego ojca Marka Koterskiego o Adasiu Miauczyńskim, w filmie o PRL-owskim przywódcy zagrał z Małgorzatą Kożuchowską, Janem Fryczem, Cezarym Żakiem, Maciejem Zakościelnym i Agnieszką Więdłochą. Spotkanie odbędzie się o godz. 19 w DCF, ul. Piłsudskiego 64A. Wstęp 25 zł.

Stypendia dla artystów na 2022 r. rozdane

Pianistka Monika Kruk otrzymała stypendium w kategorii muzyka

Stypendia artystyczne Prezydenta Wrocławia przyznano kolejnym 22 artystom. W naborze na pierwsze półrocze 2022 r. i cały rok 2022 złożonych zostało 68 wniosków.

W 6. już naborze stypendia w wysokości 2500 zł brutto miesięcznie zostały przyznane osobom zajmującym się twórczością artystyczną w siedmiu dziedzinach.

- Film (Magdalena Zambrzycka)
- Literatura (Krystyna Czerni, Ewa Jarocka, Piotr Bednarczyk)
- Muzyka (Monika Kruk, Mateusz Ryczek)
- Taniec (Eloy Moreno Gallego)
- Teatr (Maciej Kowalczyk, Anna Wakulik, Dagmara Włoszek-Rabska)
- Sztuki wizualne (Yuriy Biley, Jagoda Dobecka, Matej Frank,

Joanna Kaucz, Katarzyna Kmity, Małgorzata Kulik-Rzytka, Tomasz Kulka, Zofia Pałucha, Beata Stankiewicz-Szczerbik, Joanna Synowiec-Jeżewska)

- Upowszechnianie kultury (Agata Ciastoń, Agata Gabiś)

Łącznie w sześciu dotychczasowych edycjach przyznano 130 stypendiów artystycznych. – Program stypendialny przynosi znakomite efekty, jesteśmy poruszeni wieloma pracami, które powstały w poprzednich edycjach – dodał Jerzy Pietraszek, dyrektor Wydziału Kultury UMW.

Redakcja

Wrocławianka z nagrodą Polityki

Aleksandra Terpińska została nagrodzona Paszportem Polityki w kategorii Film za fabułę „Inni ludzie”. To adaptacja prozy Doroty Masłowskiej. W ubiegłym roku reżyserka zdobyła za tę ekranizację nagrodę za debiut na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Terpińska (ur. 1983 r.) jest reżyserką, scenarzystką, dokumentalistką, współautorką seriali, reklam i teledysków. „Za boleśnie prowokacyjne spojrzenie na złożoną polską rzeczywistość, za pasję i odwagę łamania gatunkowych stereotypów oraz wybitne umiejętności reżyserskie” – napisano w uzasadnieniu.

Dla obcokrajowca

Engler organ resumes playing after reconstruction

The 18th-century pipe organ was the richest instrument of Silesia at that time, both in respect of musical value and appearance. It burned down completely on 9th June 1976. Its reconstruction has just been completed – on 27th January 2022, its sound will be heard for the first time after 46 years. A famous Italian organist Lorenzo Ghielmi will play it.

The construction of the pipe organ called the ‘Voice of Silesia’ was started by Michael Engler in 1750 and completed by his son Gottlieb Benjamin Engler and his son-in-law Gotlieb Ziegler eleven years later. The organ was equipped with 54 voices and a register of bells and natural kettledrums. It was set in an enchanting gilded polychrome case – a decorative façade. The façade was adorned with wooden figures of angels and prophets of the Old Testament. By the 1970s, the instrument had 91 voices, occupied the area of around 115 sq. m. in the back part of the church nave, and the span between pillars of the nave was 9.6 metres.

Like a Phoenix from the ashes

The centuries-long history of the Engler organ was interrupted by a fire that burned down Saint Elizabeth’s Church on 9th June 1976. The only parts of the organ that survived at that time were partly burnt figures and orna-

ments, which later proved useful for the identification of material and some stylistic features of the decoration. In 2011, a decision was made to reconstruct the organ. In 2017, the first tenders were announced, and in 2018, a consortium was created to carry out the reconstruction.

Works started in 2020. An oak base was first made in place of the floor, then the load-bearing structure and fire prevention and electric systems were fitted. At the same time, the polychrome of the organ case was made, and ornaments and sculptures were restored. Over 200 sculptors, painters and carpenters were engaged in this restoration. Playing parts of the instrument, e.g. pipes, were also made upon order. The biggest pipe of the reconstructed organ is 12 m in height, and the smallest one 6 mm in height.

Wroclaw treasure

For the first 10 years, the pipe organ will be owned by the city.

This project is the first one of this kind in the world after the war

Why? City Secretary Włodzimerz Patalas explains: ‘Initially, the city had no foundation for the reconstruction of the instrument, because the surface of the church where it had been located did not belong to the city. It had to be leased so that the project could be accomplished – the lease period is 10 years, and the guarantee of the consortium will be valid for the same time.

‘It will surely be one of the best instruments in Europe and

a pure representative of Baroque reality, and few such organs have survived till our times,’ said Andrzej Lech Kriese, an organ maker and a representative of the consortium that won the tender and carried out the reconstruction of the instrument, before the beginning of the process.

This project is the first one of this kind in the world after the war. Its cost totalled around 20 million PLN. The organ will play

for the first time during an official liturgy (closed event) on 27th January.

Everyone can watch the live broadcast of the ceremony on www.wroclaw.pl.

On 28th January, Lorenzo Ghielmi will play an open concert for inhabitants of Wrocław. The concert will start at 7:00 p.m. and will last around one hour – it will also be broadcast live on the website of the city.

Радники зі Львова з візитом у Вроцлаві

До Вроцлава вперше приїхали депутати Львівської міської ради, обрані у грудні 2020 року. Делегація з України зустрілася з представниками Вроцлавської міської ради українською громадою та Генеральним Консулом України

Візит до столиці Нижньої Сілезії є результатом багаторічної співпраці обох міст.

До Вроцлава прилетіло 11 осіб, зокрема, Голова Львівської міської ради Маркіян Лопачак та колишній мер Львова Василь Куйбіда. Гостей з України запросили до сесійної зали, де їх вітав голова міської ради Вроцлава Сергіуш Кмецік.

Львівські та вроцлавські радники

– Мене особливо тішить дуже гарне партнерство між Вроцлавом і Львовом, яке триває майже 20 років і поглиблюється. Зустріч то наога обміну досві-

дом а також для спільних ініціатив – додав.

Представники львівської делегації підчеркували, що парт-

нерська співпраця з Вроцлавом має велике значення.

– Враховуючи пандемію та нашу складну політичну си-

туацію ми цінуємо добросусідські відносини, а також підтримку, яку ми відчуваємо – сказав Маркіян Лопачак, голова Львівської міської ради.

Ferie zimowe na sportowo we Wrocławiu

Od 31 stycznia do 13 lutego na Dolnym Śląsku trwają ferie zimowe. We Wrocławiu dzieci mogą je aktywnie spędzić na sportowych półkoloniach, korzystając z szerokiej oferty.

Półkolonie pływacko-łyżwiarские, tenisowo-łyżwiarские lub piłkarsko-sportowe – z taką ofertą do pozostających we Wrocławiu dzieci wychodzi Spartan. Koszt pięciu dni zajęć wynosi od 550 do 720 zł. Turnusy organizowane są w terminach 31 stycznia – 4 lutego oraz 7–11.02. Dzieci mają zapewnioną opiekę od godz. 7.30 do 16.30 oraz wyżywienie.

Na łyżwach, w wodzie, a może w siodle

Zajęcia prowadzone są przez wykwalifikowanych instruktorów. W zależności od wybranego programu dzieci będą się uczyć pływania, jazdy na łyżwach, gry w tenisa czy przejdą szkolenie z pierwszej pomocy i bezpieczeństwa nad wodą. Możliwe będzie zdawanie egzaminu na kartę pływacką. Szczegółowe informacje, ceny i zapisy można znaleźć na stronie internetowej Spartana w zakładce „Półkolonie zimowe”.

– Każde dziecko znajdzie coś dla siebie. Niezależnie od stopnia umiejętności, które posiada w danej dziedzinie sportu – podkreśla Maciej Moczko z WCT Spartan.

Z kolei ofertę dla dzieci w wieku 7–13 lat przygotował Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice. To okazja do poznania bliżej tych pięknych zwierząt, rozpoczęcia przygody z nauką jazdy konnej oraz doskonalenia już posiadanych umiejętności jeździeckich. W programie są również: spotkanie z hipoterapeutą i nauka „psiego języka”, konnym behawiorystą, kurs pierwszej pomocy i nauka podstawowych zwrotów w języku migowym. Koszt jednego turnusu to 1200 zł. Zapisy na oficjalnej stronie toru.

Ferie po amerykańsku

Na ferie ze sportami amerykańskimi zapraszają Panthers Wrocław. Dzieci

Bogatą ofertę zimowych półkolonii ma w ofercie Spartan

w wieku 7–13 lat mogą spróbować swoich sił w futbolu amerykańskim, softballu, lacrosse i ultimate frisbee. Program organizowanych na Stadionie Olimpijskim półkolonii uzupełnią zajęcia z masażu sportowego. Koszt to 500 zł – w cenie dwa posiłki i ubezpieczenie. Wszyscy tren-

rzy zaangażowani w półkolonie to szkoleniowcy z kwalifikacjami oraz wieloletnim doświadczeniem w pracy z młodymi sportowcami. Zapisy pod adresem mailowym: katarzyna@panther-swroclaw.com.

Piotr Bera

Oferta na wroclaw.pl/go/zestawienia/ferie-we-wroclawiu-2022-1

Koszykarze chcą zaważczyć o ekstraklasę

Wrocławski Klub Koszykówki, słynący ze znakomitego szkolenia adeptów basketu w Polsce, kolejny rok rywalizuje na poziomie I ligi. Marzeniem drużyny jest awans do Energa Basket Ligi, jednak ostatnie pojedynki nie układały się po myśli wrocławian. Pomoc w powrocie na zwycięską ścieżkę ma nowy nabytek klubu – skrzydłowy Artur Mielczarek.

Kiedy WKK Wrocław rozpoczynała batalię w Suzuki 1. Lidze Mężczyzn od 7 zwycięstw w 10 meczach, wielu traktowało wrocławian jako kandydatów do awansu. Niestety, wydaje się, że punktem zwrotnym sezonu były przegrane derby Wrocławia. Od pamiętnego

pojedynku z TBS Śląskiem II Wrocław koszykarze WKK, w kolejnych 9 meczach, odnieśli zaledwie dwa zwycięstwa, co poskutkowało spadkiem na 7. miejsce w tabeli.

– Sezon rozpoczęliśmy bardzo dobrze, na miarę naszych ocze-

kiwań i możliwości, jednak później zanotowaliśmy gorszy fragment. Chcemy zrobić wszystko, by druga część sezonu była lepsza niż końcówka minionego roku – mówi Tomasz Prostack, zawodnik WKK Wrocław.

Świątecznym w tunelu mogą być dwa ostatnie mecze w wykonaniu koszykarzy WKK. Co prawda, w tych starciach odnieśli tylko zwycięstwo z Dziakami Warszawa (74:67), ale nawet niewielka porażka z trzecią w tabeli Kotwicą Kołobrzeg (83:89) pokazuje, że wrocławianie powoli wracają do swojej koszykówki.

– Naszym priorytetem jest zajęcie pierwszego miejsca i wygranie ligi, dlatego planem minimum jest kwalifikacja do fazy play-off i następnie wywalczenie awansu – dodaje Prostack.

Przed wrocławianami jeszcze 13 pojedynków w sezonie zasadniczym, a pomoc w zrealizowaniu przedsezonowych założeń ma nowy nabytek WKK Artur Mielczarek, który od sezonu 2011/12 nieprzerwanie występował na parkietach PLK.

– Artur to bardzo doświadczony i silny zawodnik. Bez wątpienia jego obecność wzmocni naszą siłę podkoszową. Ten transfer może dać nam impuls do lepszej gry – kończy Tomasz Prostack.

Najbliższa okazja, by zobaczyć koszykarzy WKK Wrocław w akcji już 3 lutego. W WKK Sport Center podejmą oni AZS AGH Kraków. Wcześniej czeka ich jednak wyjazdowy pojedynek z KS Książkami Łowicz (29 stycznia).

Patryk Załączny

Czy wkrótce w EBL będziemy oglądać dwa wrocławskie zespoły?

Tydzień w skrócie

To już pewne – **piłkarska reprezentacja Polski** zagra we Wrocławiu. 3.06. Meczem z Walią na Tarczyński Arena rozpocznie zmagania w Lidze Narodów. Początek spotkania o godzinie 20.45.

Hubert Hurkacz w II rundzie rozgrywek zakończył swoje zmagania w tegorocznym Australian Open. Wrocławianin przegrał z Francuzem Adrianem Mannarino 4:6, 2:6, 3:6.

Doświadczona reprezentantka Włoch, **Maddalena Gorini**, została koszykarką Ślązy Wrocław. Zakontraktowanie Włoszki to ostatni ruch transferowy zespołu ze stolicy Dolnego Śląska.

WYDARZENIA SPORTOWE

koszykówka

Energa Basket Liga: 28.01, godz. 20, Hala Stulecia
WKS Śląsk Wrocław
– Czarni Słupsk
(transmisja Polsat Sport Extra)

Energa Basket Liga: 30.01, godz. 17.30, Hala Stulecia
WKS Śląsk Wrocław – Arged
BM Stal Ostrów Wielkopolski
(transmisja Polsat Sport)

EuroCup: 2.02, godz. 20, Hala Stulecia
WKS Śląsk Wrocław
– Turk Telekom Ankara

Suzuki 1. Liga Mężczyzn: 29.01, godz. 17,
Książki Łowicz
– **WKK Wrocław**

siatkówka

Puchar Polski Kobiet: 28.01, godz. 17,
BKS Bostik Bielsko-Biała
– #VolleyWroclaw

Tauron 1. Liga: 29.01, godz. 17,
SMS PZPS Spała
– Chemeko-System
Gwardia Wrocław

piłka ręczna

Liga Centralna: 30.01, godz. 17, Hala Orbita,
WKS Śląsk Wrocław
– MKS Wieluń

Wspierają nas w dystrybucji biuletynu > wroclaw.pl

Urzędy i organizacje

Sklepy spożywcze

Restauracje

Przychodnie

Hale Kupieckie

Inni Partnerzy

- Aquapark Wrocław
- WTC Spartan
- Hydropolis
- ZOO Wrocław
- Wrocławski Park Technologiczny
- Port Lotniczy
- MPK Wrocław
- Narodowe Forum Muzyki
- Miejskie Centrum Usług Socjalnych
- Miejskie Biblioteki Publiczne
- WCRS
- Hala Stulecia
- Dolnośląskie Centrum Filmowe
- Tor Partynice
- Centrum Historii Zajezdnia
- Muzeum Współczesne Wrocław
- Muzeum Miejskie Wrocławia
- Muzeum Pana Tadeusza
- Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
- Wydział Przedszkoli i Szkół Podstawowych UMW
- Wydział Szkół Ponadpodstawowych i Specjalnych UMW
- Dolnośląska Szkoła Wyższa
- Odra Centrum
- Informacja Turystyczna Dworzec Główny
- Centrum Informacji Turystycznej Rynek 14
- Centra Aktywności Lokalnej
- Centrum Organizacji Pozarządowych na pl. Grunwaldzkim
- Rada Osiedla Leśnica
- Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego
- Kuria Metropolitalna Wrocław
- Hala Kupców Perła
- Hala Strzegomska
- Hala Targowa Blaszk
- Hala Tęcza
- Hala Targowa
- Targowisko Komandorska/Radosna
- Targowisko Młyn
- Targowisko Ryneček Jemiołowa
- Targowisko Legnicka/Niedzwiedzia
- Centrum Handlowe Arena
- Centrum Handlowe Gaj
- Pasaż Zielnińskiego
- E.Leclerc
- Auchan
- CH Borek
- CH Wrocławia
- DH Renoma
- Galeria Dominikańska
- Carefour
- Magnolia Park
- ALDI
- T&J
- PSS Społem
- Lewiatan
- Sieć Hermes
- Delikatesy Konkret
- Supermarket EPI
- Sklep Pomagacz
- CM Dobrzyńska
- DCM Dolmed
- Uniwersytecki Szpital Kliniczny
- Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Kliniczny
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. J. Gromkowskiego
- Dolnośląski Szpital Specjalistyczny
- Rezydencja na Dyrekcyjnej
- Dzienny Dom Seniora
- CK Zamek
- CK Agora
- ODT Światowid
- Wrocławski Klub Formaty
- Pływalnia Uniwersytetu Przyrodniczego
- Pływalnia Śląsk Wrocław
- Collins Aerospace
- 3M
- Nobilis Business House
- CBRE sp. z o.o.
- Womak Holding SA
- Biurowiec CONCORDIA
- Parking Budimex
- La Piazzetta
- Kawiarnia Popiół i diament

Dziękujemy!

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601100100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 31 11** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony

– pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionej: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

> Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna

Ewa Wapłak

Redaktor wydania

Agata Zięba

DRUK

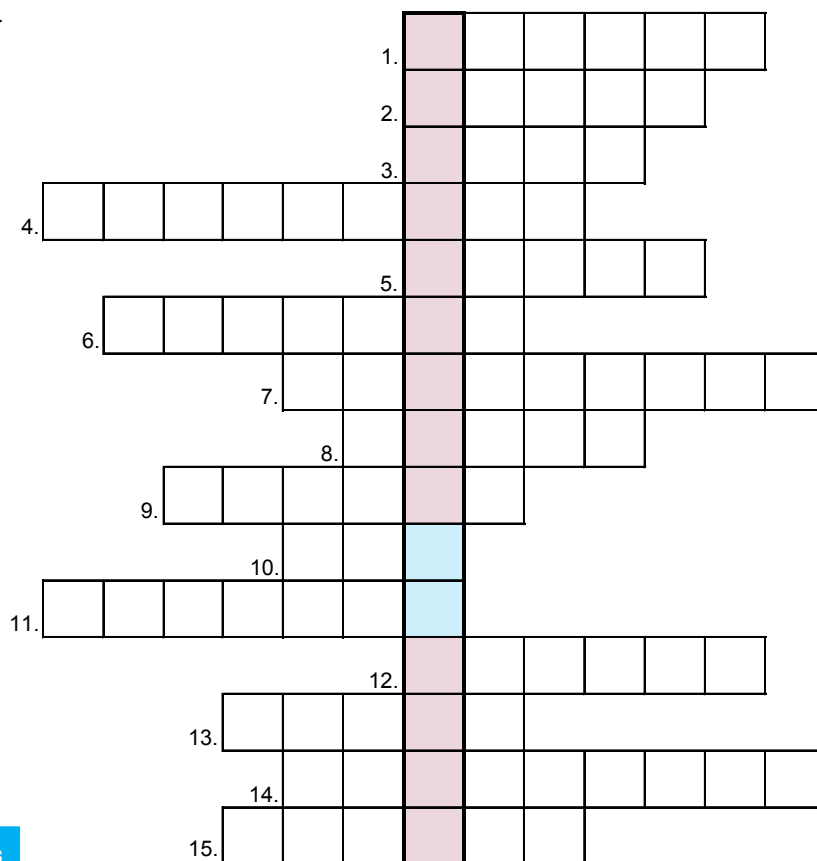
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław

Krzyżówka nr 70 – rozwiąż i wygraj nagrody

1. Wolontariusz WOŚP ma ją przy sobie od pierwszego finału.
2. Rodzaj skrzyżowania – będzie na Klecinie imienia Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
3. Pora roku z finałem Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
4. Lekarz immunolog, pracujący we Wrocławiu, który odkrył prawo dziedziczenia grup krwi i je oznaczył.
5. Ile dni po końcu świata będzie jeszcze grała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy?
6. Przynrząd służący do korekcji wzroku.
7. Pierwszy człon nazwy wrocławskiego centrum onkologii dziecięcej.
8. Główny plac miasta.
9. Internetowa, na której można licytować, aby wspomóc WOŚP.
10. Imię Mikulicza-Radeckiego, wybitnego chirurga pracującego we Wrocławiu na przełomie XIX i XX w.
11. Specjalistyczny oddział szpitalny wchodzący w skład uczelni lub instytutu badawczego, we Wrocławiu kojarzony z ul. Marii Skłodowskiej-Curie.
12. Dyrygent Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.
13. Symbol WOŚP.
14. Wrocławski lekarz psychiatra – opisał chorobę mózgu, która została potem nazwana jego nazwiskiem.
15. Dział fizyki zajmujący się badaniem światła.

Regulamin i RODO

www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **70.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki).

Na odpowiedzi czekamy do **3 lutego br. do godz. 20.**

Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 10 lutego br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00.

W tym wydaniu do zdobycia są: **bluza i dwa worki z herbem Wrocławia**. Zwycięzcy z numeru 68 (hasło: Wrocław w liczbach) to pani Anna (bluza), pani Barbara (worek) i pani Ewelina (worek). Gratulujemy!